

Iskra

38

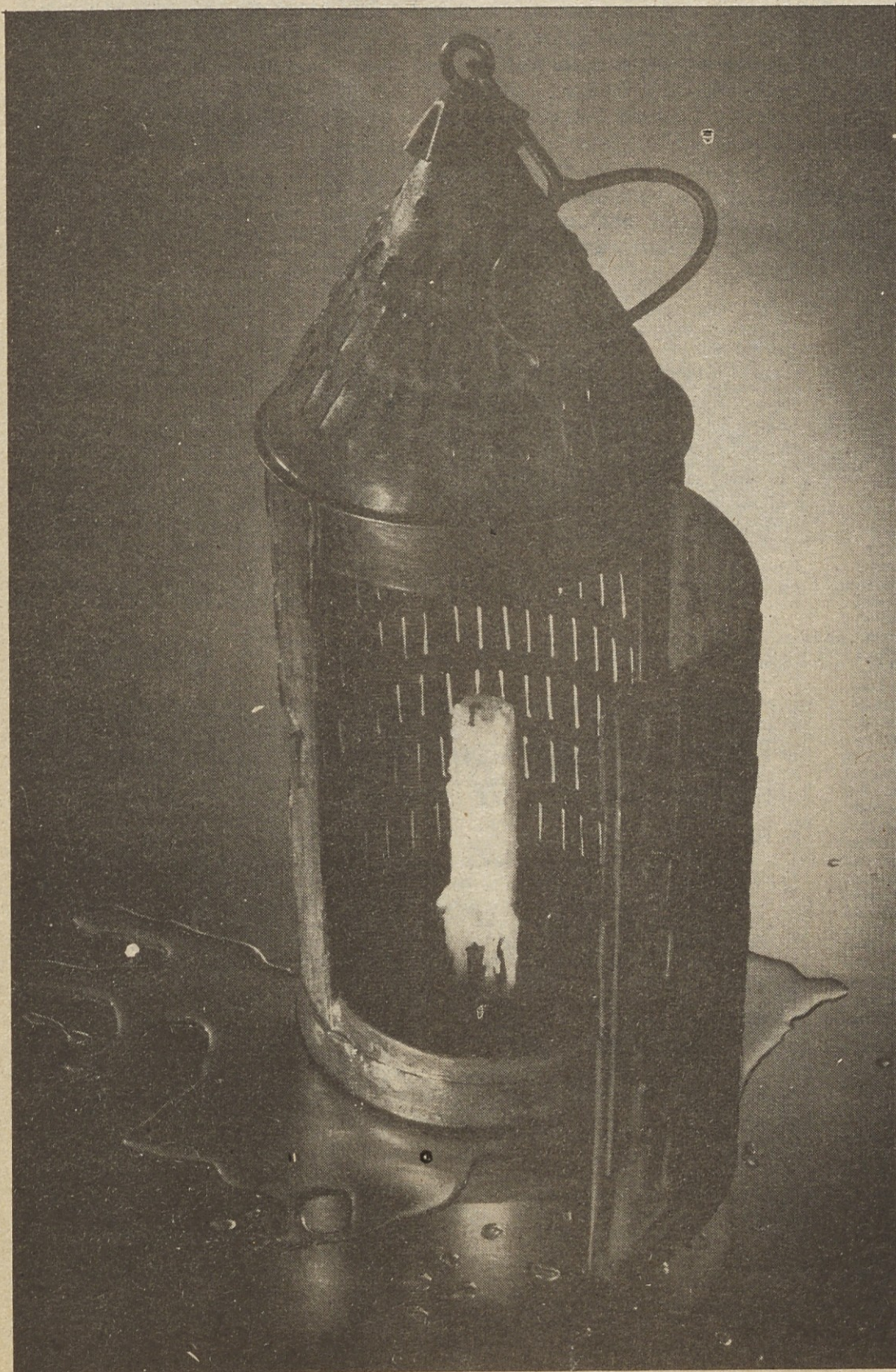
Dan mrtvih

Rojstvo in smrt — dve dejstvi, dve stalnici, ki vznemirjata človeštvo vse od tistega trenutka dalje, ko se je človek začel zavedati samega sebe. In od takrat dalje, dolga tisočletja, sta ti dve stalnici nekako vedno v ospredju vprašanj, razmišljanj in iskanj odgovorov nanje. Te odgovore nenehno išče človeštvo bodisi v znanosti, umetnosti, filozofiji, skratka povsod, kjer neutrudni človeški duh vrta in gloda, da bi stvarjem prišel do dna. In vendar vprašanje, tako rojstva, kot smrti še zdavnaj ni našlo svojega dokončnega odgovora in morda je tudi bolje tako.

In eden izmed številnih odgovorov na vprašanje, kaj je smrt, je zagotovo tudi vsakoletni 1. november, posvečen mrtvim. Vsem mrtvim vseh generacij, ki so nenehno ustvarjale in še ustvarjajo svet živih. Kajti brez mrtvih bi ne bilo nas, živih, bi ne bilo življenja, napredka, znanosti, umetnosti, skratka, ne bi bilo našega sedanjega in jutrišnjega sveta. Na milijardah smrti sta zgrajena naš svet in naša zavest, njim sê imamo zahvaliti za sedanji trenutek življenja in zato en sam dan v letu, posvečen našim predhodnikom in prednikom pomeni vsekakor majhno oddolžitve in spomin nanje, brez katerih bi ne bilo tudi nas.

Ko tako zbrani v tihem razmišljanju o smrti prižgamo svečke in polagamo jesensko cvetje na grobove in gomile naših najbližjih, jih prižgamo in polagamo tudi za vse tiste, ki nimajo grobov v trdni zemlji, temveč po oceanih, puščavah, divjinah, povsod, kjer so živeli, delali, se borili in umirali, da bi se človeški rod iz teme neznanja, nesvobode, muk in trpljenja ped za pedjo osvobajal spon, ovir in zablod preteklosti ter iz sveta nuje vstopil v svet svobode.

D. Ž.

Iskra in Gorenje: skupna strategija

»Pogoj za nadaljnji razvoj in vključevanje v mednarodno delitev dela je povezovanje gospodarstva. Dosedanji razgovori in sodelovanje Iskre in Gorenja predstavljajo bistveni prispevek k drugačnemu načinu obnašanja gospodarstva,« je dejal na petkovem (25. oktobra) skupnem sestanku vodstev SOZD Gorenje in Iskra v Titovem Velenju Herman Rigelnik, predsednik poslovnega odbora SOZD Gorenje.

Boris Lasič, predsednik KPO SOZD Iskra pa je menil, da povezujejo oba poslovna sistema mnoga skupna stališča, programskega prekrivanja pravzaprav ni, gre le za dopolnjevanje, redka pa so skupna tržna pota. Zato je škoda, da je prišlo do tesnejšega sodelovanja Iskre in Gorenja šele v zadnjem času.

Med snovanjem srednjeročnih in dolgoročnih programov so za oba poslovna sistema še posebej pomembno skupno uvajanje novih tehnologij, skupna vlaganja,

skupni nastop doma in na tujem ter skupno izkoriščanje danosti, ki jih imata oba sistema.

Z doslej oblikovanimi razvojno-programskimi nameni Gorenja in Iskre bodo, kot so se dogovorili na sestanku, seznanili najodgovornejše predstavnike naše republike, posebej zato, da bi bila stališča o prihodnjih razvojnih usmeritvah Slovenije konkretnjša. Iskra Delta in Gorenje — Procesna oprema bosta k sodelovanju na področju računalništva, ki prerašča v obliko poslovne skupnosti, povabila tudi mariborski Birostroj. Ena izmed skupnih naložb obeh sistemov bo, kot je pričakovati, vlaganje v proizvodnjo optičnih vod-

nikov, za kar so v Gorenju Elrad že pripravili potrebne študije. Čimprej bo treba izoblikovati dogovor o prihodnjem razvoju varilne tehnike. Oblikovali pa so še več drugih nalog, ki jih bosta obravnavali skupni komisiji Iskre in Gorenja, oz. jih bodo razreševala vodstva obeh poslovnih sistemov, ali delovnih organizacij.

Sicer pa sodelovanje med Iskro in Gorenjem traja že več let, saj sta obe organizaciji močno odvisni od medsebojnih dobav. Med njima je prometa za 12 milijard dinarjev: tretjino vseh nakupov na domačem trgu Gorenje opravi pri Iskri in sicer v vrednosti 7,5 milijarde dinarjev, nakupi Iskre pri Gorenju pa so vredni 4,5 milijarde dinarjev.

Tako lahko za konec zapišemo, da pomeni skupni sestanek predstavnikov obeh SOZD uresničitev konkretnih točk sodelovanja, medtem ko so si pred mesecem dni izmenjali programske načrte in iskali stičišča skupnih interesov. Najpomembnejše pa je, da so se dogovorili za skupen nastop v tako imenovanih skupnih jugoslovanskih programih in sicer v skupnem programu razvoja, proizvodnje in izvoza gospodinjskih aparatov, informacijskih in komunikacijskih sistemov, orodnih strojev in robotike ter elektronskih ter električnih elementov in sklopov.

Sodelovanje Iskre in Univerze

Dne 28. oktobra so se sestali vodstveni delavci Univerze in Iskre na skupnem razgovoru o problemih in perspektivah medsebojnega sodelovanja. Poslovodni delavci SOZD in DO Iskre so vodstvo Univerze in fakultet seznanili z glavnimi razvojnimi programi in načrti Iskre ter z ustreznimi kadrovskimi potrebami. Poudarjeno je bilo, da brez zadostnega števila visokostrokovnih kadrov teh razvojnih načrtov ne bo mogoče izpolniti. Pomembna je tudi vloga Univerze v raziskovalni dejavnosti, saj si vzgoje vrhunskih strokovnjakov brez te ni mogoče predstavljati. V tej zvezi se Iskra zave- da, da mora podpreti izobraževalni proces v visokem šolstvu s potrebnimi vlaganji. Skupno je bilo ugotovljeno, da je dosedanje sodelovanje, ki na številnih segmentih že sedaj intenzivno poteka, potrebno še povečati in razširiti, tako po obsegu, kot po načinu, zlasti še sodelovanje pri konkretnem izobraževanju Iskrinih strokovnjakov ob delu in pri raziskovalnih projektih, na katerih temeljijo razvojni programi Iskre. Skupno je bilo poudarjeno stališče, da je izobraževalni proces reprodukcija znanja, ki je prvorazreden proizvodni in s tem ekonomski dejavnik razvoja. Zato se ne more izčrpati le v odnosih do samoupravnih interesnih skupnosti, ampak ima izrazit investicijski značaj z vsemi značilnostmi, kot jih imajo drugi proizvodni dejavniki. Tako Univerza, kot združeno delo morata to stališče v naši družbi močnejše izpostaviti. Dogovorjeno je bilo, da bo poleg že pripravljenih kadrovskih načrtov Iskre tudi Univerza predložila svoje možnosti ter materialne potrebe, s katerimi bi lahko izpolnila razvojne načrte Iskre in drugih organizacij združenega dela.

Višina povračil stroškov za opravljanje določenih del in nalog

Na podlagi SaS o enotnih osnovah in merilih za izplačila povračil stroškov delavcem, ki so jih imeli v zvezi z opravljanjem nalog v SOZD Iskra ter na osnovi družbenega dogovora o skupnih osnovah za povračilo stroškov, so bili stroški za povračilo po podatkih Zavoda za statistiko in Republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve za tretje trimesečje leta 1985 naslednji:

- 1. Povprečno ugotovljeni stroški za dnevnice (stroški za prehrano) (po 5. čl. SaS) znašajo**

— cela dnevnic nad 12 ur	2.078 din
— polovična dnevnic od 8 do 12 ur	1.068 din
— znižana dnevnic od 6 do 8 ur	767 din
- 2. Povprečni stroški za prenočišče v hotelu B kategorije (po 6. čl. SaS) znašajo**

— po priloženem računu	1.546 din
— brez računa največ 40%	618 din
- 3. Kilometrina (9. čl. SaS) — pavšalni znesek za prevoženi kilometer z avtomobilom srednjega razreda**

— za 15.000 km letno po	30,60 din/km
— za 20.000 km letno po	27,50 din/km
— za 25.000 km letno po	25,60 din/km
- 4. Stroški za ločeno življenje (14. čl. SaS)**

— stroški za stanovanje največ	13.914 din
— stroški za prehrano največ	18.702 din

Presegli septembrski izvozni načrt

Prejšnji mesec je Iskra izvozila za 27,5, skupno v devetih mesecih pa za 160 milijonov dolarjev. Zlasti sta se v septembru izkazali Telematika in Avtomatika, obe pa sta izrekli vse priznanje tudi tržnikom v Iskri Commerce.

Operativni Iskrin izvozni načrt za september je znašal dobrih 21 milijonov dolarjev. Iskrinim tovarnam pa je uspelo prodati na tuje kar za 27,5 milijonov dolarjev, pri čemer je razmerje med rednim izvozom in kooperacijami različno od tovarne do tovarne. Presegli smo tudi oba izvoza — konvertibilnega in klirinškega: prvi je znašal v septembru 16,2, drugi pa 11,3 milijone dolarjev.

Skupno je v devetih mesecih Iskra izvozila za 160 milijonov dolarjev. S tem je letni izvozni načrt uresničila šele 60-odstotno. Na konvertibilno tržišče smo v tem obdobju izvozili za nekaj manj kot 110 milijonov dolarjev, na klirinško pa za 50 milijonov dolarjev. Če primerjamo te številke z lanskimi, lahko ugotovimo, da je bil konvertibilni izvoz višji le za pičel odstotek, klirinški pa kar za dobro tretjino.

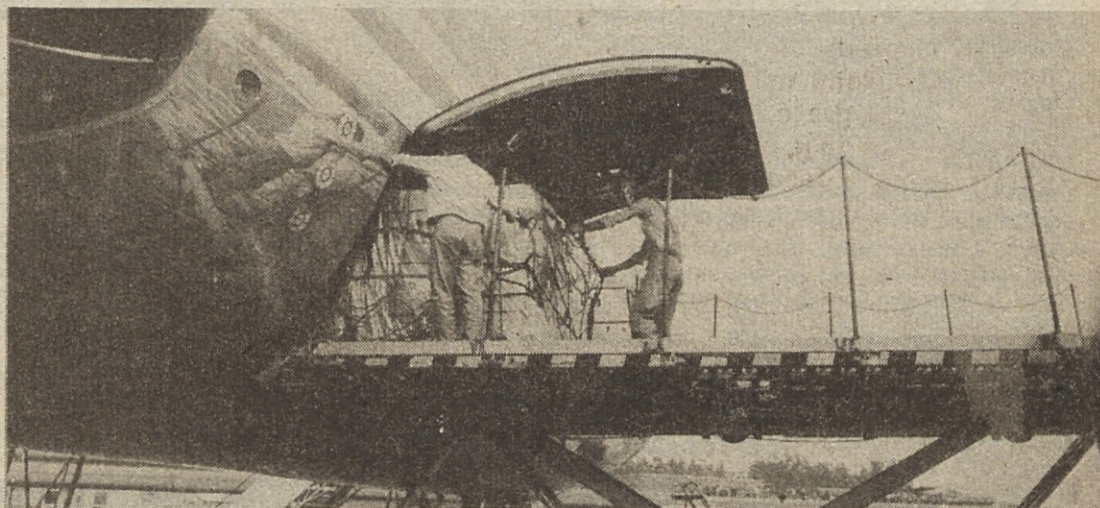
Posamezne Iskrine delovne organizacije so v obdobju januar — september izvažale takole: Telematika je izvozila za 47,7 milijonov dolarjev, Široka potrošnja za 30, Kibernetika in Avtomatika za 17,7, Avtoelektrika za 13,1, Elementi za 10,7 itd.

Kot že rečeno, sta se septembra najbolj izkazali Telematika in Avtomatika. Kranjčanom je uspelo ob največjih prizadevanjih odposlati v Sovjetsko zvezo dogovorjene količine za telefonsko centralo, podobno pa so bili uspešni tudi v Avtomatiki pri izvozu v Turčijo. Poleg njiju so za realizacijo teh dveh izvozov krepko poprijeli tudi v

Iskri Commerce, kjer je bilo v tržnih področjih SEV in Azija konec septembra pravo obsedno stanje. Veliko zaslug za uspešen septembrski izvoz Telematike in Avtomatike imajo tudi uvozniki iz Iskre Commerce, saj so kljub znanim problemom pravočasno preskrbeli proizvodnjo z uvoženimi repromateriali.

Kot že rečeno, je omenjenih 160 milijonov dolarjev izvoza v prvih treh četrtletjih le 60% letošnjega izvoznega načrta, ki znaša, kot je znano, 276,7 milijonov dolarjev. V operativi Iskre Commerce menijo, da bomo letni plan uresničili 90-odstotno, to pa je nekje med 240 in 245 milijoni dolarjev izvoza. Med osnovne vzroke za izpad še naprej uvrščajo dobavno nedisciplino, nekonkurenčnost ob hitrem zastarevanju naših proizvodnih programov, razpršenost trženja, preizkušnje izvozne ekonomske spodbude in nenazadnje, pogosto slabo kakovost.

LADO DROBEŽ

France Popit in Roman Albreht v Iskri

France Popit, predsednik predsedstva SRS in Roman Albreht, predsednik republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve sta obiskala SOZD Iskra. Z vodilnimi delavci SOZD in nekaterih DO sta se pogovarjala o razvojnih usmeritvah Iskre, še posebej pa o projektih na področju informacijske infrastrukture. France Popit je poudaril, da so razvojni projekti Iskre ključnega pomena za nadaljnji tehnološki in vsestranski družbeni in gospodarski razvoj slovenskega in jugoslovanskega samoupravnega gospodarstva. Narediti moramo vse, da bomo sledili tehnološkemu razvoju in procesom prestrukturiranja v svetu. Za uresničitev teh projektov je treba strniti vse ustvarjalne sile Iskre, bolj se povezati z drugimi OZD v Jugoslaviji, še posebej pa z znanstveno-raziskovalnimi organizacijami in univerzami. Projekte je treba realizirati na osnovi samoupravnega združevanja dela in sredstev v okviru Iskre in drugih OZD, ki za to objektivno imajo ekonomski interes. Projekte informacijske infrastrukture pa je treba podpreti tudi z ustrezno organiziranimi samoupravnimi aktivnostmi in ukrepi ekonomske politike. Vseh teh nalog, ki pomenijo razvojno perspektivo Iskre pa ne bo možno uresničiti brez reintegracije delov Iskre v smeri modernejšega, bolj povezanega in trdnjega poslovnega samoupravnega sistema.

Pogodbi z alžirskim ENIE

Iskra je minuli teden podpisala v Blidi dve pogodbi z alžirsko firmo ENIE in sicer o dobavah črno-belih televizijskih sprejemnikov v razstavljenem stanju v prihodnjem letu in sporazum o dolgoročnem sodelovanju. V okviru prve pogodbe bo TV Pržan v letu 1986 prodal alžirskemu partnerju 66.000 TV sprejemnikov v vrednosti 4,2 milijona dolarjev.

Predsednik KPO SOZD Iskra Boris Lasič, glavni direktor Iskre Commerce Janez Vipotnik, v.d. direktorja Široke potrošnje Branko Mesec in njegov svetovalec Jurij Butina so bili minuli teden na podpisu dveh pomembnih pogodb z alžirsko državno elektronsko industrijo ENIE. S to firmo sodeluje TV Pržan že od leta 1981. V tem obdobju je Iskra prodala alžirskemu partnerju 100.000 črno-belih razstavljenih televizijskih spre-

jemnikov v velikosti 31 cm, v zadnjih dveh letih pa tudi 81.000 TV sprejemnikov v velikosti 41 cm. Skupna vrednost prodanih televizorjev znaša preko 12 milijonov dolarjev.

Pogodba, ki sta jo minuli teden v Blidi podpisala direktor tovarne televizorjev v okviru kompleksa ENIE Mohamed Amrani in direktor IC Janez Vipotnik, predstavlja nadaljevanje izredno uspešnega sodelovanja med Iskro in ENIE. V

okviru pogodbe bo TV Pržan v prihodnjem letu poslal alžirskemu partnerju 66.000 setov črno-belih televizorjev v velikosti 44 cm, vrednih 4,2 milijona dolarjev.

S to pogodbo nadaljuje Iskra tudi s prenosom tehnologije za proizvodnjo prenosnih TV aparatov, hkrati pa je sodelovanje na tem področju tudi osnova za perspektivno sodelovanje drugod, kot npr. na področju elektronskih komponent, računalništva, televi-

zorjev zaprtega kroga, ojačevalnih naprav, numeričnega krmiljenja orodnih strojev, električnih merilnih instrumentov, signalizacije v prometu in še na nakaterih drugih programih.

Te možnosti so vsekakor velike, o njih pa govori tudi sporazum o dolgoročnem sodelovanju med Iskro in ENIE, ki sta ga prav tako v Blidi podpisala generalna direktorja obeh firm Boris Lasič in Mohamed Ghib.

LD

Iskra Široka potrošnja

TOZD TV, Pržan — Celoteženske aktivnosti, ki so v mesecu požarne varnosti potekale v pržanski Tovarni TV sprejemnikov od 21. do 25. oktobra, so bile v znamenju dvigovanja ravni samozaščitne kulture vseh zaposlenih. V tem tednu so pregledali opremo Industrijskega gasilskega društva, ki deluje v tej tovarni, seznanili vse tovarniške dežurne z nalogami, oz., preverili in dopolnili njihovo znanje; vsi vodilni delavci so se podrobno seznanili z varnostnimi zadolžitvami itd.

V petek, 25. oktobra, pa so v sklepem delu aktivnosti pripravili akcijo gašenja (namišljenega) požara. Vaja je zajela širok krog pržanskih delavcev, saj so poleg gasilcev sodelovali tudi člani narodne zaščite, aktivirali so splošno enoto, vajo pa so spremljali vsi vodilni delavci TOZD, vsi tisti, ki so zadolženi za dežurstva in vsi varnostniki. Kljub obsežnemu aktiviranju pa delo v tovarni ni trpelo, saj so bili vsi, brez katerih bi delo obstalo, na svojih delovnih mestih.

Predsednik komiteja za SLO in družbeno samozaščito, ki se je ob pripravljanim požaru nemudoma sestal, je namreč za vse, ki se vaje niso mogli udeležiti neposredno, pripravil poročilo in ga posredoval po internem ozvočenju pred zaključkom delovnega dne.

Vaja je uspela, požar je bil v nekaj minutah pogašen, odlično pa se je izkazala tudi nova motorna brizgalna, ki so jo pripadniki IGD s Pržana uvrstili v svojo opremo šele pred nedavnim.

SF

Za dobro izurjene in vešče svojega odgovornega dela so se na vaji izkazali člani Industrijskega gasilskega društva, ki deluje v Tovarni TV sprejemnikov. Po končani vaji smo jih fotografirali pred njihovo najnovejšo pridobitvijo — zmogljivo motorno brizgalno. (Foto: SF)

»Izboljšave« pokvarile baterije

V vsej svoji 65. letni zgodovini Zmaj še nikoli ni bil tako na tleh kot prav letos. Po treh četrtletjih so v tej delovni organizaciji zabeležili izgubo v višini 75,7 milijona dinarjev, osnovne vzroke za slabo poslovanje pa pripisujejo napačnim odločitvam, izredno slabi kakovosti baterij in visokim obrestim. Zmaj je zdaj vsekakor na razpotju — s sedanjim programom baterij bo moral v prihodnjih dveh, treh letih živeti in preživeti, daljnoročno prihodnost pa vidi v alkalnih in predvsem v litijevih baterijah.

Zaradi kritičnega položaja sta bila v Zmaju v ponedeljek, 28. oktobra sestanek političnega aktiva in problemska konferenca. Osnovni namen tega srečanja je bil, kar se da najbolj kritično preučiti vzroke za nastale težave, hkrati pa tudi že določiti ukrepe za kratkoročno sanacijo in nakazati poti Zmaja v bolj dolgoročno obdobje. Zasedanja so se udeležili tudi predstavniki SOZD Iskra, Iskrične banke in šišenske občinske skupščine.

Z nekaterimi osnovnimi podatki o poslovanju Zmaja v tem letu je uvodoma udeležence seznanil v.d. direktorja DO Rado Čope, ki je to dolžnost sprejel šele pred tedni po odhodu Rudija Vavpotiča. V ljubljanski temeljni organizaciji Zmaja je bila proizvodnja v prvih devetih mesecih za tretjino manjša kot v enakem obdobju lani, v TOZD Specialne baterije v Šentvidu pri Stični pa za 14%. Domača prodaja se je zmanjšala za tretjino, izvoz pa se je po uspehih v začetku leta zaradi neustrezne kakovosti ustavil.

Osnovni vzrok za tolikšne probleme, ki pa, kot poudarjajo, le niso tako enostavni, vidijo v slabi kakovosti baterij, ki je bila najbolj kritična v času po letošnjih kolektivnih dopustih. V želji, da bi poslovali bolj ekonomično, so uvedli nekaj tehnoloških sprememb in izboljšav, v razvoju pa menda niso upoštevali in preverili stranskih učinkov in vse skupaj se je spremenilo v pravo katastrofo, ko je več tisoč baterij romalo na smetišče. Reklamacije so se vrstile druga za drugo, in to tako na domačem kot tujem tržišču, škoda pa je, tudi dolgoročno gledano nepremljiva.

Lahko bi rekli, da tehnološke spremembe in racionalizacije niso bile strokovno ocenjene in preizkušene, opozorila centra za kakovost v Zmaju pa, kot so povedali na političnem aktivu in problemski konferenci, takratno vodstvo ni upoštevalo.

Po določenih spremembah so v Zmaju reagirali in začeli opuščati »izboljšave«. Rezultati so bili hitro na dlani in že septembra praktično ni bilo več reklamacij: Zmaj je ponovno začel delati koliko toliko

V Zmaju je zelo veliko ročnega dela, v ceni končnega izdelka pa je njegova vrednost skoraj zanemarljiva zaradi izredno dragih surovin in repromaterialov. (foto LD)

dobre baterije; v Stegne in Šentvid pri Stični so začele prihajati tudi pohvale kupcev.

Trenutna sanacija Zmaja pa le ne bo tako enostavna. Kolektiv bo moral s sedanjim programom v prihodnjih dveh, treh letih živeti in preživeti, pri čemer pa bo moral, kot je dejal eden izmed razpravljalcev, povezati finančno sanacijo s tehnološko. Med kratkoročne ukrepe so na prvi dve mesti uvrstili skrb za kakovost baterij in pa kadrovsko problematiko. Seveda bo treba pokriti tudi nastalo izgubo v višini 75,7 milijona dinarjev. Nekaj manj kot polovico bodo pokrili iz lastnega rezervnega sklada, pričakujejo pa tudi pomoč SOZD Iskra in Občinskega rezervnega sklada, oba pa sta menda prazna.

Vsekakor je Zmaj zdaj na razpotju. S sedanjim programom klasičnih baterij, ko predstavlja vloženo delo v končni ceni le dobro dese-

tino, pri izvoženih baterijah pa še manj, gotovo prihodnosti za ta kolektiv ni. Mnogo več možnosti pa vidijo v novih elektrokemijskih sistemih, predvsem v alkalni in pa zlasti litijevi bateriji. Pri alkalnih baterijah bodo prve rezultate po sedanjih laboratorijski proizvodnji dosegli že v letu, dveh. Velik poudarek nameravajo v prihodnje nameniti tudi gumbastim baterijam, glavni cilj tega kolektiva, ki v Jugoslaviji še vedno velja za vzornega in najboljšega, pa je uvedba redne proizvodnje litijevih baterij. Pri teh baterijah je razmerje prav obratno kot pri Leclanchejevih. Že te dni, točneje 11. novembra, bodo na zborih delavcev razpravljali o investiciji, vredni 430 milijonov dinarjev. Če se bodo delavci Zmaja odločili za ta prepotreben korak, bo proizvodnja litijevih baterij stekla v Stegnah že čez dve, tri leta. Politični aktiv Zmaja je investicijo že soglasno podprl.

Lado Drobež

Litijeve baterije

Iskra se je aktivno vključila v osvajanje proizvodnje novih, visoko zmogljivih baterij. Rezultat dela Iskrinih strokovnjakov, strokovnjakov Fakultete za naravoslovje in tehnologijo in Kemijskega inštituta Boris Kidrič so izpolnjeni pogoji za laboratorijsko izdelavo litij/tionil kloridnih baterij. To so primarne baterije, ki jih odlikuje vrsta izjemnih lastnosti: največja gostota energije 800 Wh/dm³ ali 420 Wh/kg, delovanje v širokem temperaturnem intervalu -55 + 150°C, dolga življenjska doba - 10 let, višja napetost - 3,5V, stabilna napetost med obratovanjem, baterije se hermetično zapro z varjenjem.

V proizvodnji so trije tipi baterij: LT 25-25 nazivne napetosti 3,5V in nazivne kapacitete 1,5 Ah, LT 25-50 nazivne napetosti 3,5V in nazivne kapacitete 5 Ah ter 2 LT 25-25 nazivne napetosti 7V in nazivne kapacitete 1,5 Ah. V razvoju je še nadaljnjih pet tipov litijevih baterij.

Litijeve baterije so namenjene predvsem za uporabo v profesionalni elektroniki v industriji, prometu, medicini, znanosti, razen tega pa tudi v procesni, merilni, poslovni, opozorilni, vojaški in drugi opremi.

Petindvajset let

V petek, 25. oktobra so Iskrini delavci TOZD Stikalni in zaščitni elementi iz Dobrepolja slavili srebrni jubilej — 25 let uspešne rasti in razvoja. Slavnostno obeležje so združili z otvoritvijo prenovljenih proizvodnih prostorov, s čimer so pridobili dodatnih 1.000 m² delovnih površin.

Na slovesni prireditvi je 309 članski kolektiv v svoji sredini pozdravil predsednika Skupščine občine Grosuplje, Janeza Koščaka, predsednika IS SO Grosuplje, Franca Grudna, sekretarja SZDL SO Grosuplje, Vinka Blatnika, predstavnika KS Videm—Dobropolje, Struge in Ponikve, člane KPO SOZD Iskra in najožje sodelavce ter predsednika poslovnega odbora delovne organizacije Avtomatike, Marcela Božiča s sodelavci.

»Lepo je, da ste se odzvali našemu povabilu, da skupno proslavimo 25 let dela Iskre v Dobropolju in predamo namenu prenovljenih 1.000 m² delovnih površin, v katere je bilo vloženih 10.000 ur prostovoljnega dela naših delavcev, za kar jim izrekam iskreno zahvalo in vse priznanje. Skupno 4.000 m² delovnih prostorov, kolikor smo jih zgradili v času naše rasti in razvoja, predstavlja za Suho krajino pomemben prispevek, saj smo v veliki meri zaustavili izseljevanje iz tega področja in omogočili zaposlitev do 400 delavcev, so bile uvodne besede, ki jih je na petkovi slovesnosti izrekel direktor temeljne organizacije, Anton Drobnič in nadaljeval. Izdelki iz našega proizvodnega programa so bili pretežno prodani na domačem trgu, vendar pa se v obdobju zadnjih let stalno povečuje njihov delež prodaje v izvozu. Tako smo v zadnjih desetih letih ustvarili za cca. 10 mio \$ izvoza in prek 6 mio \$ pozitivnega deviznega učinka, kar sicer ni velik, vendar pa zdrav prispevek k izravnavi Iskrine devizne bilance.

Naše temeljne usmeritve za prihodnost pa so:

- večja vlaganja v osvajanje novih izdelkov
- modernizacija proizvodnje obstoječih izdelkov, ki bodo primernejši za vgrajevanje v moderne naprave
- modernizacija celotnega proizvodnega procesa
- vlaganja v tehnološko zaokrožitev proizvodnje v Dobropolju in
- naložba v kadre, ki je izredno pomembna za napredek in razvoj naše TOZD, kakor tudi krajevne skupnosti in širšega območja Suhe krajine.

Gospodarska prizadevanja na manj razvitem območju republike

Programska usmeritev matične delovne organizacije Avtomatika, je vedno dajala pomemben poudarek prestrukturiranju proizvodnega programa v smeri izdvajanja serijske proizvodnje v dislocirane TOZD, na manj razvita območja Slovenije, s čimer se je aktivno vključevala v republiška prizadevanja za odpravljanje razlik v stopnji gospodarske razvitosti in za skladnejše pogoje življenja. Prvi rezultat teh naporov je bilo v januarju 1979. Leta zgrajeno novo tovarniško poslopje TOZD Programska stikala in releji v Makolah, drugo tovarniško poslopje pa so ob pomoči in podpori občinske skupščine Grosuplje, DO in SOZD Iskra predali svojemu namenu v decembru 1981. leta prav dobrepoljski Iskraši.

Vendar pa nas nenehna tehnološki razvoj v svetu ne sili samo v izgradnjo novih prostorov, s čimer

nedvomno povečujemo proizvodne zmogljivosti, delež izvoza kvalitetno izdelkov in izboljšujemo delovne pogoje zaposlenih, temveč predvsem v modernizacijo proizvodnje, v uvajanje novih izdelkov, oz. v tehnološko posodabljanje klasičnih industrijskih dejavnosti. Kakšne možnosti imamo na področju elementov, ki so izrednega pomena za delovno organizacijo Avtomatiko, kot celotno Iskro, kakšni so naši cilji in naloge, o tem je na slavnostnem delu prireditve spregovoril predsednik poslovnega odbora Avtomatike, Marcel Božič: »Delovna organizacija Avtomatika je eden izmed nosilcev proizvodnje sistemov v SOZD Iskra. To mesto ji je bilo namenjeno že leta 1975, ko je Iskra zadnjič opredeljevala svoje programske usmeritve. To svojo fizionomijo urejene sistemske hiše je pričela dobaviti s procesom tehnološkega zaokroževanja, ki smo ga uspešno izpeljali na lokaciji Novega mesta in na Savski cesti. Tehnološko zaokroževanje Savske lokacije je hkrati pomenilo začetek tehnološkega prestrukturiranja temeljnih organizacij klasične relejske proizvodnje. Tako vaša temeljna organizacija v tem procesu prevzema zahtevnejše naloge in operacije iz proizvodnje relejev kot npr. izdelava sestavnih delov. S tem je prisotna nujna po boljši usposobljenosti vaše temeljne organizacije za reševanje zahtevnejših tehnoloških problemov. V doglednem času se morate usposobiti za samostojno delo na vašem proizvodnem programu, kar bo omogočilo tudi hitrejšo prestrukturiranje Savske lokacije.

Danes se nahajamo tudi sredi procesa tehnološkega zaokroževanja stegenske lokacije. Tehnološko zaokroževanje tega kompleksa je vitalnega pomena za obstoj

delovne organizacije, kot samostojnega reprodukcijskega subjekta v reintegracijskem procesu Iskre. Zato je velika odgovornost na vseh tistih, ki bodo sodočločili in vodili te procese. Gotovo pa je to zelo pomembno tudi za Iskro kot celoto, oz. njeno podobo v devetdesetih letih. S procesi tehnološkega zaokroževanja smo uspeli postaviti našim proizvodnim lokacijam filozofijo njihovih osnovnih tehnoloških potencialov, ki služi poleg programske opredelitve, kot osnova za usmerjanje njihovega nadaljnega razvoja. Tako bo Avtomatika z dovolj jasnimi opredelitvami pripravljena na reintegracijske procese v Iskri, ki so pred nami.

V preteklih treh letih smo v Avtomatiki posvečali tudi mnogo časa programskemu razčiščevanju in opredelitvam. S pomočjo programskih vodij smo uspeli uspešno pripraviti programske okvire svojih panog. Tako nam bodo odločitve v bodoče mnogo lažje. To velja predvsem za panogo industrije, energetike, integralne zaščite in energetske elektronike.

S pričetkom uvajanja organiziranega inovacijskega procesa smo napravili pomemben korak h kontroliranemu in hitrejšemu razvojnemu ciklusu novih proizvodov. Tudi konsolidacija organizacijske službe v delovni organizaciji z uvedbo računalnika v naše poslovanje pomeni novo vzpodbudo za nadaljnje delo.

V Avtomatiki se zavedamo, da v elektronski industriji ni možen ustrezen tehnološki napredek brez ustrezne investicijske aktivnosti. Tako smo se v zadnjih dveh letih odločili za bistveno povečanje vla-

Priznanja jubilantom

V okviru proslave je predsednik delavskega sveta TOZD Stikalni in zaščitni elementi, Jože Fink podelil priznanja:

— naslednjim jubilarantom, ki so izpolnili 25 let delovne dobe v TOZD:

Bernardi—Stanislavi Kastelic, Janezu Gačniku in Antonu Vodčarju

— ter Tereziji Dovč, Mariji Francelj, Mariji Gale, Antoniji Jereb in Mariji Kastelic, ki bodo v letošnjem letu dopolnile 25 let dela v TOZD

— priznanja za prispevek v razvoju TOZD so prejeli še: direktor TOZD, Anton Drobnič, Delovna organizacija Avtomatika, temeljna organizacija Elementi za avtomatizacijo ter posamezniki iz delovne organizacije Avtomatika in SOZD Iskra. V imenu nagradencev se je za izkazano pozornost zahvalil Stane Preskar, svetovalec KPO SOZD Iskra.

Srebrnega jubileja se je udeležilo tudi večje število gostov

Iskre v Dobrepolju

ganj, ki sicer predstavljajo precejšnje obremenitev, smo pa prepričani, da jim bomo kos.

Na organizacijskem področju smo pričeli z uvajanjem sistema integralnega vodenja tako, da vodje programsko-proizvodnih vertikal sodelujejo pri poslovnih odločitvah na ravni delovne organizacije. Ob uvedbi takega načina vodenja tudi na ravni sestavljene organizacije bomo dosegli zelo učinkovit način vodenja poslovnega sistema Iskre.

Napori v bodoče pa morajo biti usmerjeni predvsem v odpravljanje slabosti, ki so v Avtomatiki še prisotne. To je na povečanje akumulativnosti, izboljšanje strukture obratnih sredstev in organizacijsko poenotenih vseh tistih dejavnikov, ki so bistveni za zagotavljanje ustreznega vodenja delovne organizacije, kot reprodukcije celote.

Vaša temeljna organizacija je pri vseh gibanjih in procesih, ki so bili v naši delovni organizaciji, pokazala polno pripadnost delovni organizaciji. Vaše akcije in odločitve so bile vedno usmerjene v njeno krepitev kot celote in nasprotovale vsem silam, ki so delovale dezintegracijsko, bodisi, da so bile iz naših sredin, ali pa zunaj. To svojo opredelitev morate varovati tudi v prihodnje.

Da pa si boste kot temeljna organizacija uspešno zagotovili svoje mesto v procesu tehnološke preobrazbe Avtomatike, morate krepiti svoje strokovne potencialne.

Vaši sodelavci, ki bodo usposobljeni za prevzemanje visokostrokovnih nalog so vam porok za vaš nadaljnji razvoj. Krepitev vašega strokovnega potenciala mora ostati absolutna prednost vaše kadrovske usmeritve.

Čaka vas torej zahtevno delo, ki je pri vas vezano s hkratnim reševanjem operativnih problemov, ki se v proizvodnji dnevno pojavljajo. Nepravčasne dobave reprogramiranih, njihova kakovost in podobno so problemi, s katerimi se bomo še nekaj časa srečevali. Vendar sem osebno prepričan, da jih boste skupaj z nami postopno reševali kot ste jih že mnogokrat do sedaj, z delom, večjo produktivnostjo in kakovostjo v okviru svojih delovnih obveznosti.

Tega, da se je z rastjo in razvojem obrata v temeljno organizacijo vzporedno razvijala tudi dolina in rastla socialna varnost krajanov in, da se izredna zračnost z okoljem odraža v tesnem sodelovanju pri vseh akcijah, ki so jih delavci podprli, tako s finančnimi sredstvi, kot z delom, verjetno ni potrebno posebno poudariti. Napredek kraja in okolice lahko najbolje ocenijo tisti krajan, ki so poznali nekdanje Dobrepolje in primerjajo njegovo podobo z današnjim delom, ko so si Iskrini Dobrepoljci Iskro izbrali kot začetnico: izvoza, specialnosti, kvalitete, razvoja in ambicioznosti.

S. D.

Prisrčne čestitke in priznanja tudi delavcem SOZD Iskra, ki so pripomogli k rasti in razvoju dobrepoljske Iskre

Od zametka industrije do pomembnega mesta v občini Grosuplje

1960 — 2. februarja 1960 steče v takratni strojni delavnici obrata TELA v Dobrepolju proizvodnja zračnih in oljnih stikal DSZ 15, DSZ 35, DSO 15 ter termočlenov B110. Zaposlenih je 10 delavcev.

1953 — V tem času se strojna delavnica preselili v Ljubljano, na Savsko cesto 3, medtem, ko v obratu prično s proizvodnjo TV stabilizatorjev, močnostnih stabilizatorjev in tipk. Takratna finančna realizacija znaša cca 60% celotne realizacije relejev v TOZD TELA.

1967 — je bilo zapisano kot krizno leto, saj je zaradi prenizke cene izdelka ukinjena proizvodnja TV stabilizatorjev. Obrat dobi v zameno proizvodnjo bimetalnih relejev RB 2. V tem obdobju je zaposlenih cca 100 delavcev.

1969 — beležijo ponovno krizo zaradi kopičenja zalog RB 2, ki potegne za seboj rapiden upad zaposlenosti. Del delovne sile odstopijo Elmi Črnuče. Kot sanacijski izhod se po tem letu izvrši ponoven prenos proizvodnje iz Savske ceste in sicer relejev PR 100 in BAKA tipk. Proizvodni program se širi tudi na novo izvedenko bimetalnega releja RB 4, RB 6 in RB 7 ter končnih tipk. Stanje zaposlenih se znova dvigne na 120.

1975 — je bila izvršena nova delitev programa v TOZD TELA, na osnovi katere je bila v Dobrepolje prenešena proizvodnja pomožnih relejev PR 41-59. Nekako v tem obdobju od 1963 C 75 naraste proizvodnja pri 150 zaposlenih na 32 mio din.

1978 — z že omenjeno razširitvijo programa se naprej skokovito narašča in dosega ob 50 več zaposlenih 106 mio din.

1980 — z reorganizacijo delovne organizacije, prek katere so se organizirale nove TOZD, postane dotedanji dislocirani obrat TOZD TELA konec 1979. leta TOZD Stikalni in zaščitni elementi.

1981 — 250 delavcev beleži 340 mio din proizvodnih rezultatov. Od celotne proizvodnje je zlasti po 1975. letu 60% celotne realizacije pomožnih relejev namenjene izvozu.

Slavnostna otvoritev novih proizvodnih prostorov in s tem pridobitev 1750 m² nove delovne površine. Skupno jih imajo torej cca 2300 m². Izvajalec del je bil SGP Grosuplje — TOZD Ingrad Vrhnika.

Investicijska vrednost 99,5 milijonov dinarjev se po finančni konstrukciji deli na bančni kredit v višini 39,7 milijonov, združena sredstva SOZD Iskra z 19,2 milijoni, na kredit izvajalca s 6,5 milijonov din in lastna udeležba 33,7 milijonov din.

1985 — Dobrepoljski kolektiv praznuje 25 — let uspešnega razvoja in rasti. V prvi polovici letošnjega leta so na domači in tuji trg prodali za cca 855 mio din izdelkov, ali za 9,8% več, kot v istem obdobju 1984. leta, medtem ko je proizvodnja za 21,4% višja kot v primerjalnem obdobju lanskega leta. Slavnostno obeležje združujejo z otvoritvijo prenovljenih proizvodnih prostorov s cca 1.000 m² delovne površine. Večino gradbenih del so delavci opravili s prostovoljnimi delom.

Nova generacija mikroračunalniško vodenih napajalnih naprav in sistemov

V ponedeljek, 21. oktobra je bilo v prostorih Cankarjevega doma v Ljubljani posvetovanje z naslovom — O novi generaciji mikroračunalniško vodenih napajalnih naprav in napajalnih sistemov. Posvetovanje je bilo namenjeno potencialnim uporabnikom tovrstne opreme (elektrogospodarstva, PTT, projektantske organizacije itd.) iz Jugoslavije, organizirale pa so ga: Delovna organizacija Avtomatika, oz. njene TOZD Energetska elektronika iz Novega mesta in TOZD Razvojni institut ob pomoči TOZD Trzinje, v sodelovanju s Tehniško fakulteto Maribor — VTO Elektrotehnika, računalništvo in informatiko. Posvetovanja se je udeležilo cca 50 slušateljev.

Po ugodnem pozdravu in zaželeni dobrodošlici direktorja TOZD Energetska elektronika, Božidarja Zajca, je o pomenu mikroelektronike v energetski elektroniki spregovoril prof. dr. Karel Jezernik: »Področje energetske elektronike se je močno razširilo z možnostjo uporabe mikroprocesorjev. Tako nam danes koncepti, ki jih v preteklosti zaradi kompleksnosti ni bilo mogoče realizirati, z uporabo mikroprocesorjev omogočajo gradnjo cenenih in zanesljivih sistemov. Čeprav je uporaba le-teh v regulacijskih sistemih energetske elektronike v začetnem stadiju (v Evropi so v uporabi mikroračunalniške aplikacije predvsem v transportu), nam mikroprocesorji prinašajo v rešitve več kompaktnosti, kot so jo svoj čas tiristorji, ki so energetske elektronike naredili tako zanimivo za avtomatizacijo proizvodnje. Seveda pri tem ne smemo zanemariti dejstva, da se pri projektiranju mikroračunalniških regulatorjev srečujemo z novo tehnologijo, ki uporablja nova načela delovanja naprav in sicer digitalne namesto analognih. To je bilo le nekaj povzetih misli iz uvoda, ki mu je sledila predstavitev uporabnosti v sistemih energetske elektronike, uporaba mikroprocesorjev z opisom osnovnih aktivnosti, alternativ pri izbiri programske in strojne opreme, omejitve v uporabi in splošna navodila za projektiranje.

V nadaljevanju so sledili referati: — mag. Mira Milovanovića iz Elektrotehniškega inštituta mariborske Tehniške fakultete z referatom — O mikroračunalniški strojni opremi v energetskem napajalniku. Natančneje je opisan tiristorski napajalnik za polnjene in vzdrževanje akumulatorskih baterij z vgrajenim mikroračunalnikom

— Milana Čurkovića prav tako iz mariborskega elektrotehniškega inštituta — O programski opremi mikroračunalniških regulatorjev, ki je opisana v assemblerju za uporabljeni mikroprocesor Motorola

M 6802. Uporaba mikroračunalniškega regulatorja omogoča enostavnejše delo s samim regulatorjem, večje možnosti prilagajanja različnim porabnikom s spreminjanjem parametrov in uporabo adaptivnih regulatorjev. Hkrati omogoča daljinski nadzor delovanja enega, ali več regulatorjev, oz. celotnega napajalnega sistema. Njegova velika prednost je v samotestiranju in testiranju aparature opreme računalnika. Testiranje je vpeljano, tako pred, kot med samo regulacijo.

— Marjana Riharja iz TOZD Razvojni institut — O testiranju in ugotavljanju napak v mikroračunalniško vodenem napajalniku, ki omogoča, da v vsakem trenutku vemo, v kakšnem stanju je naprava. Z aparaturo in programsko opremo je doseženo zanesljivo delovanje v času izvajanja regula-

cije kot ob pojavu napak. Mikroračunalnik je uporabljen za ugotavljanje napak, kot tudi za posredovanje informacij o vrstah napak na prikazovalnik. Možnosti, ki se ponujajo, so vsekakor v daljinski signalizaciji napak iz enega napajalnika, ali s celotnega napajalnega sistema na centralno mesto ob uporabi nadrejenega mikroračunalnika

— medtem, ko je Jože Papič iz TOZD Energetske elektronike predstavil še eno novost — brezprekinitveni napajalni sistem z mikroračunalniškim nadzorom baterije, ki ima v primerjavi s sistemi, ki jih v omenjeni TOZD že proizvajajo naslednje dobre lastnosti:

- so enostavnejši in cenejši
- odpade celotni usmernik
- dimenzijsko so veliko manjši
- imajo sposobnost programiranega testiranja baterije
- energijo baterije pri testiranju vračamo v mrežo
- enostavno povezovanje v vzporedne sisteme za povečanje moči in zanesljivosti
- možno ga je uporabiti pri bremenjenju usmernikov tako, da energijo vračamo nazaj v mrežo (v končnih kontrolah usmernikov)
- enostavna zgradba in servisiranje.

V zaključnem delu seminarja so si prisotni ogledali demonstracijo omenjenih naprav in sistemov in v okviru razgovorov postavljali organizatorjem posvetovanja, ki jih lahko poimenujemo tudi z ustva-

rjalno verigo, sposobno obvladati in reproducirati informacijsko tehnologijo, dodatna vprašanja. Tako je bilo iz odgovorov razbrati, da bodo omenjene naprave na tržišču predvidoma v četrtem trimesečju 1986. leta, sistemi pa v sredini naslednjega leta. Pri tem ne gre pozabiti, da je v omenjenih primerih izredno velik porast vsebnosti znanja s hkratnim zmanjšanjem vsebnosti materiala in, da bo potrebno, če bodo hoteli v Novem mestu osvojiti tudi vse elemente, dodatno izšolati vsaj 25 delavcev z že ustrezno predizobrazbo. Pomembno vlogo ima tudi znanje kupcev, je bilo razbrati iz odgovorov ponudnika, saj praktično ena in ista strojna oprema z energetskim delom napajalnika nudi širok spekter možnosti uporabe. To pa pomeni, da bo potrebno v tržno ponudbo večjim kupcem, porabnikom sistemov, vključiti tudi izobraževanje.

Omenjeno posvetovanje je vsekakor potrdilo misel, ki jo je že v uvodu podal prof. dr. Jezernik: »Posebno pomembno za našo deželo je, da poleg zasledovanja razvoja tuje tehnologije izkoristimo tudi možnosti uvajanja v proizvodnjo produktov, ki zahtevajo minimalno porabo energije, dvigajo produktivnost v proizvodnji, zastopajo pretežno umsko delo in zahtevajo reprodukcijske materiale, ki predstavljajo le nekaj deset tisoč vrednosti gotovega proizvoda.«

Š. D.

Razmišljanja o mikroelektroniki

»Okrog mikroelektronike in, če hočete, Iskrine Mikroelektronike, je vse preveč dima, preveč prahu. Mnogi vse skupaj mistificirajo. Modrovanja o tem so nepotrebna in hkrati škodljiva: v Iskri moramo konkretno opredeliti, kakšno mesto naj ima mikroelektronika pri našem delu, kaj hočemo z njo, kaj pomeni v Iskri in širšem okolju. Če bomo vse skupaj posploševali in se zgubljali v tem, ali je mikroelektronika v krizi in ali nam je sploh potrebna, ne bomo prišli nikamor. Da je v mikroelektroniki prihodnost elektronike gotovo ni potrebno zgubljati besed, v Iskri pa moramo enkrat za vselej opredeliti, kakšna naj bo naša mikroelektronika, kje bodo potekale določene aktivnosti, kdo bo njihov nosilec, s kom bomo sodelovali, kam se bomo usmerili itd.«

To so besede novega direktorja Iskrine Mikroelektronike magistra Milana Mekinda. Na pogovor smo ga povabili zlasti zato, ker se okoli te delovne organizacije v ustanavljanju suče cel splet vprašanj, od njene sedanje proizvodnje, ki je, resnici na ljubo, daleč pod zmogljivostmi, preko financiranja in zagotavljanja deviz, saj je Mikroelektronika še vedno večji uvoznik kot izvoznik, pa vse do tretje faze izgradnje Mikroelektronike, saj je z njo ta stegenski kolektiv, hkrati pa vsa Iskra na pragu osvajanja novih tehnologij, s tem pa bo to tudi infrastrukturni objekt celotne naše sestavljene organizacije.

Na pogovorih z direktorjem Milanom Mekindo smo torej resnično načeli kup vprašanj, po posameznih tematskih področjih pa jih bomo v našem tedniku objavljali v nekaj prihodnjih številkah. Tokrat vam predstavljamo novega direktorja Milana Mekinda, enega najmlajših vodilnih delavcev v Iskri.

Hudomušno bi lahko dejali, da podobno kot mikroelektronika sodi tudi naš sogovornik v povojno generacijo: za rojstno leto mikroelektronike velja leto 1948, sedanji direktor Mikroelektronike pa se je rodil v letu svobode.

Po srednji tehnični šoli in fakulteti za elektrotehniko je leta 1972 končal tudi tretjo stopnjo. »Po študiju sem se zaposlil na železniškem gospodarstvu v Ljubljani. Tam sem se ukvarjal z avtomatizacijo železnic. Prav takrat je Iskrina Avtomatika uvajala nov avtomatski sistem drče v Zalogu in pri tem uvajanju sem sodeloval tudi jaz. Zdaj lahko trdim, da mi je delo pri železnici mnogo koristilo, spoznal pa sem se tudi s problemi avtomatizacije.«

Mladega strokovnjaka je nato pot vodila v Kranj, v Iskrino Elektromehaniko. »Zanimivo je, kako sem prišel v Kranj,« je nadaljeval pripoved o sebi direktor Mekinda. »Potreboval sem stanovanje, takrat pa so v Elektromehaniki iskali kader za delo pri osvajanju licence za telefonske centrale Metaconta. Dobil sem stanovanje in se vključil v ta projekt. Poldrugo leto sem bil nato pri licenčnem

partnerju v Belgiji, kjer sem se seznanil tudi s programsko opremo za krmiljenje telefonskih central, z računalniško tehnologijo, ki je vgrajena v sistemih Metaconta.«

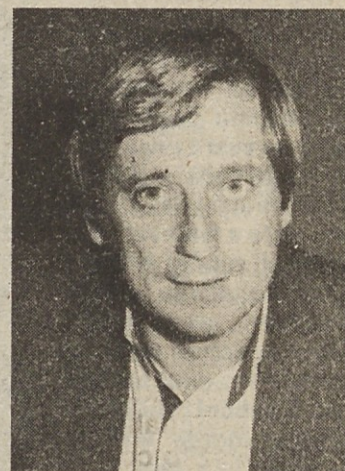
Naš sogovornik je pozneje sodeloval tudi pri uvajanju teh central v Jugoslaviji. Z veseljem se spominja tudi nekaterih izvedb Metaconta na osnovi lastnega znanja in pa vključitve v projekt razvoja lastne telefonske centrale sistema Iskra 2000.

»Ko smo zasnovali ta projekt, sem prišel v Elektromehaniko, TOZD Računalništvo. Do združitve z Delto iz Elektrotehne, sem bil vodja razvoja, pozneje pa sem vodil del Iskre Delt v Kranju. Ko smo se v Delti reorganizirali, sem prevzel vodenje mikračunalniškega programa — razvoja in proizvodnje mikračunalnikov. Prvi pomemben proizvod, ki je prišel z naših linij, je bil Partner in ta je zdaj serijski izdelek v Iskri Delti. Takrat smo začeli tudi z razvojem novega siste-

ma Triglav, ki pa je še sposobnejši računalnik kot Partner.«

V tem trenutku pa se začena pot Milana Mekinda na področju mikroelektronike, torej področju, ki je logično nadaljevanje vseh razvojnih tehnoloških poti na področju elektronike, žal pa ga nekateri, kot poudarja naš sogovornik, mistificirajo, po nekaterih trditvah, o katerih smo v našem tedniku že pisali, pa tudi prilaščajo.

»Sprašujete me, zakaj sem se odločil za prehod v Mikroelektroniko. Lahko bi rekel, da zato, ker sem med delom v sistemskih hišah in v sodelovanju z njimi čutil, da bi bilo smiselno čim hitreje uvajati mikroelektronska vezja v sisteme telekomunikacij, računalništva, avtomatizacije. To je bil izziv, ko so mi ponudili delo v Mikroelektroniki pa sem ga z veseljem sprejel. Ocenjujem, da je v Iskri potrebnih nekaj odločilnih korakov, da bi mikroelektroniko hitreje uvajali v naše sisteme. Ti sistemi bi tako

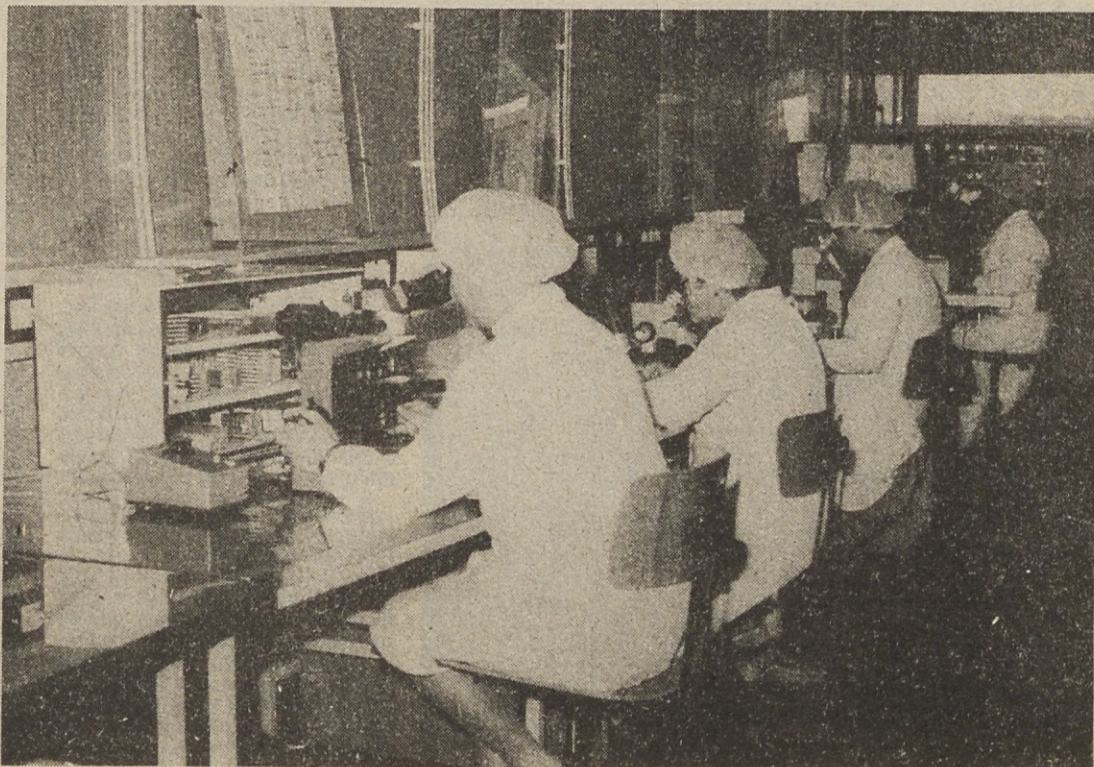

Milan Mekinda

postali bolj funkcionalni, bolj ekonomični in bolj konkurenčni, tudi na svetovnem tržišču.

V Mikroelektroniki sem zdaj že dobre štiri mesece. To je mlad, ambiciozen kolektiv in prepričan sem, da bi lahko dosegel vidne rezultate, če bi bil odnos do njega v Iskri in tudi širši družbeni skupnosti pravilen. Še enkrat naj poudarim, da so možnosti in sposobnosti tega kolektiva dosti večje kot pa so sedanji rezultati,« meni direktor Milan Mekinda in dodaja, »če bo odnos uporabnikov mikroelektronike do ljudi, ki delajo v tej tovarni pravilen, potem bodo ti delavci v sodelovanju s strokovnjaki v delovnih organizacijah, ki uporabljajo mikroelektroniko, dosegli pomembne rezultate.«

Lado Drobež

Iz stiske vodi optimizem

»Toliko in tako pogosto govorimo o različnih izpeljankah pojma »organizacija«, da štejemo pogostnost dogajanj v zvezi z organizacijo že kar za način življenja. Priznam, da sem skozi dolgoletno delo v Iskri velikokrat godrnjal; vendar je tudi v meni to dogajanje dobilo novo vsebino, glede na okoliščine v kakršnih delamo. Menda se tem okoliščinam reče socialistični produkcijski odnos, morda tudi še kako. Jedro je v tem, da v samoupravnih pogojih družbenega dela ne moremo več sprejemati ukrepov organiziranosti kot nekaj tehnološko pogojenega, čemur se mora delavec mirno podrediti, marveč kot obliko aktivnosti posameznih skupin ljudi, kar pomeni, da se tudi ta smer znanja podružblja.

Pomeni, da imamo vsi pravico in interes — torej tudi dolžnost, sodelovati v procesih oblikovanja organiziranosti svojega skupnega (združenega) dela, zato postaja organiziranje vse bolj res način obnašanja, oz. življenja,« nam je na uvodno vprašanje, kakšen pomen ima v današnjem času reorganizacija, dejal Maks Simončič, predsednik Konference OOO sindikata DO Elektrozeve, ki je skupno s predsednikom akcijske konference ZK, Zorkom Raubarjem, našim sodelavcem,

Z leve: Maks Simončič, Dušan Hren, Zorko Raubar in Franci Kušar

članom občinskega komiteja ZK, Ljubljana Šiška, Dušanom Hrenom in predsednikom konference OOO ZSMS, Francijem Kušarjem, odzval našemu vabilu, da bi predstavniki DPO povedali kaj več o delovanju svojih osnovnih organizacij v pogojih odločilne spremembe organiziranosti DO Elektrozeve.

DO Elektrozeve bo s prvim januarjem prihodnjega leta prešla v enovito DO. Veliko sestankov, posvetov, zborov, referendumov, sej, gradiva in vročih razprav je bilo opravljenih pred uresničitvijo tega koraka. Sindikat je bil tudi pogosto pobudnik teh aktivnosti. Kaj lahko rečete o tem?

Maks Simončič: »Morda povem več, če navedem le ugotovitev, da je v preteklem letu uspelo več referendumov o daljnosežnih odl-

čitvah in, da smo delavci dosegli visoko stopnjo soglasja. Rezultati teh odločitev imajo letos le formalne posledice:

- ena naših bivših TOZD je postala samostojna DO
- naša DO ukinja temeljne organizacije in bo v letu 1986 prešla v enovito DO,
- sprejeli smo nov samoupravnih sporazum o združevanju,
- sprejeli smo nov statut DO Elektrozeve,
- sprejeli smo novo makroorganizacijo.

Neformalne posledice bodo mnogo pomembnejše, bolj riskantne in v svojih učinkih rigorozne!

Izhajam iz utemeljitev, s katerimi smo zagotavljali, da se moramo reorganizirati, če se želimo usposobiti za prevzem možnosti, ki nam jih ponujajo naši programi in poslovno okolje, v naslednjih planskih obdobjih. Pri tem moram poudariti, da se še vedno nahajamo v sanaciji in v zelo težkem poslovnem trenutku in prav zato trdim, da se bomo iz težav izkopali z optimizmom, dobro voljo in trdim delom. Optimizem opiramo na dejstvo, da imamo zanimive proizvodne programe, da smo pripravljeni delati; organizacija sindikata pa je najbolj poklicana vnašati v naša prizadevanja potrebno dobro voljo.

Pobude za prehod v enovito DO so nastale na osnovi sanacijskega načrta DO Elektrozeve, torej v času, ko je grozil razpad delovne organizacije. Kljub prizadevanjem v naši družbi, da ne bi ukinjali temeljne organizacije je bil položaj v DO Elektrozeve dovolj specifičen, da opravičuje to odločitev?

Maks Simončič: »V širšem družbenopolitičnem okolju se obešajo težki vprašaji na smer reorganizacije z ukinjanjem temeljnih organizacij. Pojavlja se bojazen pred manjšim vplivom delavcev na odločanje o rezultatih dela — o delitvi. Menim, da je to oceno treba sprejeti kot resno opozorilo, da se moramo pravočasno zavarovati pred možnostjo odtujevanja neposredne moči odločanja po delav-

cih, vendar menim, da je sedanje bohotenje avtokratizma in tehnokratizma temeljnih organizacij mnogo bolj hromilo možnosti širših delovnih kolektivov z razraščanjem birokratizma in tehnokratizma na nivojih temeljnih organizacij tako, da delavci pogostokrat nimajo več o čem odločati, ker za odločanje premalo ustvarjamo.

Sedaj je prezgodaj govoriti o uspešnosti smeri za katere smo se odločili; pač pa je treba poudariti, da smo v novo obliko organiziranosti vgradili elemente sistema poslovne informatike, ki bo vsaki delovni enoti in vsakemu področju zagotavljala zanesljiv pregled nad dosedanjimi rezultati dela in odločanje o njih. Trdim, da beg od vsebine zakona o združenem delu nikakor ni interes delavcev, torej tudi ne naše organizacije — sindikata; pač pa je zadnji čas za streznitev in poročun s popačenji, kakršna je praksa razvila pod plaščem ZZD, katerega idejna podlaga nikoli ni bila birokratizacija združenega dela niti ne drugih procesov družbene reprodukcije. O teh odklonih velja zlasti v predkongresnem obdo-

bju odprto razpravljati in razvijati konkretne oblike informacijskih sistemov v združenem delu, ki bodo omogočali naraščanje moči ustvarjalcev presežne vrednosti ob hkratnem razvijanju možnosti za njeno nastajanje.

V slednji smeri smo v naši DO zadnja leta kar precej storili:

- zgradili smo nove proizvodne zmogljivosti
- posodobili znaten del proizvodne opreme
- nabavili opremo za raziskovalno in razvojno delo
- rekonstruirali zastarele stavbe
- izboljšali energetske bilanco
- pridobili vabljive programe novih izdelkov
- pripravili načrte za nastopajoča planska obdobja

V teh naporih sta nam širša družba in poslovno okolje dajala veliko podporo in lahko računamo, da je bomo deležni še naprej — če bomo strnjeno utrjevali pridobljeno zaupanje in z delom dokazali svojo učinkovitost.

Preden začnemo vprašanje vezano na reorganizacijo DO še moramo nekaj besed o aktivnosti naših osnovnih organizacij ZK?

Zorko Raubar: »Komunisti smo po naših osnovnih organizacijah ZK, ki so razvrščene po posameznih temeljnih organizacijah redno spremljali sprotno problematiko v naši DO in se aktivno vključevali povsod, kjer smo s svojim delom lahko kaj doprinesli. Tudi oceni našega delovanja je v splošnem dokaj dobra, čeprav bi lahko marsikdaj, predvsem pa še marsikje, delali dosti uspešnejše, če ne bi bili nekateri člani nezainteresirani za aktivnejše delo. Zato smo to in podobna vprašanja obravnavali v okviru priprav na trinajsto sejo CK ZKJ, kjer smo jih detajlno razčlenili in pristopili k reševanju vsakega vprašanja posebej ter nato sprejeli tudi ustrezne sklepe. Rezultati so že potrdili, da je bil tak naš pristop pravilen.

Seveda pa je bil dober del naše aktivnosti usmerjen v skupna prizadevanja vseh naših delavcev po doseganju dobrih poslovnih rezultatov.

Kako bodo osnovne organizacije OOZK organizirane v enoviti DO Elektrovezve?

Zorko Raubar: »Prav sedaj zaključujemo priprave za novo organiziranost ZK v novih pogojih, ki jih bo prinesel prehod v enovito DO.

Predsedstvo akcijske konference je predlagalo osnovnim organizacijam, da bi v enoviti DO bila ZK organizirana v tri osnovne organizacije. Konferenca je namreč menila naj osnovne organizacije ne bi bile prevelike, ker bi sicer lahko postale neučinkovite, obenem pa tudi ne premajhne, ker tudi take osnovne organizacije niso najučinkovitejše. Stališče občinskega komiteja se je v tem smislu ujemalo z našim.

Tako bodo v novi enoviti DO obstajale 2 osnovni organizaciji na lokaciji Stegne in 1 na lokaciji Tržaška c.2.

Z izjemo osnovne organizacije na Tržaški c.2, katere sestav je specifičen, bo članstvo v prvi in drugi osnovni organizaciji v Stegnah porazdeljeno tako, da bodo v vsaki osnovni organizaciji zastopani komunisti iz vseh delov delovnega

Marko Jeruc med delom na razvojni nalogi v TOZD RRNS

procesa, oziroma dejavnosti, od proizvodnje, tehnologije, razvoja do komercialnih in splošnih skupnih dejavnosti.

Cilj porazdelitve članstva je bil, da postavimo tudi kadrovske enake močne osnovne organizacije, ki bodo sposobne temeljito obravnavati vsak nastali problem v novi DO.

V bodoče se bomo za reševanje specifičnih problemov tudi dosti bolj posluževali delovanja v aktivih, ki jih lahko sproti ustanovljamo za obravnavo specifičnih problemov, v taki kadrovske sestavi, ki bo omogočala najučinkovitejše delovanje oz. ukrepanje.

Kako ocenjujete prednosti nove organiziranosti in na tej osnovi tudi možnosti uspešnega poslovanja enovite DO Elektrovezve?

Zorko Raubar: »Nova organiziranost DO je bila predvidena že v sanacijskem programu, ki so ga temeljito obravnavale vse osnovne organizacije ZK in ga tudi potem podprle. Kot druge DPO so bili tudi komunisti mnenja, da nova organiziranost DO omogoča učinkovito in racionalno poslovanje, pri čemer pa je uspešnost odvisna v prvi vrsti od nas samih torej od vseh delavcev DO.

Tudi komunisti smo prepričani, da ima naša DO odlične možnosti za zelo uspešno poslovanje, saj imamo skoraj vse, kar je za to potrebno: dovolj tržno zanimivih programov in zaenkrat še tudi dovolj dobro kadrovske zasnove z dovolj akumuliranega znanja. S to osnovo imamo tudi vse možnosti, da v prihodnjih letih iz naše DO naredimo pomembno in učinkovito Iskrino delovno organizacijo.

Kako je potekalo delo OO ZSMS v DO Elektrovezve?

Franci Kušar: »Če pogledamo delo naših OO ZSMS v letošnjem letu lahko rečem, da smo izpolnili plan, ki smo si ga zastavili letos februarja na Programski konferenci.

Naredili smo npr.: računalniške izpise za vodenje evidence vseh mladincev do 27. leta starosti, zaradi boljšega medsebojnega spoznavanja mladincev smo organizirali izlet na Šmarno goro, v okviru akcij »čista Ljubljana« smo organizirali čistilno akcijo okoli tovarne na stegenski lokaciji, imeli smo enega mladince na zvezni MDA, sodelovali smo na vseh zimskih in letnih športnih igrah SOZD Iskra in tudi

način nastopila bolj enotno, kar bo omogočilo, da bodo interesi DO kot celote dobili večjo veljavo kot doslej, ko so interesi TOZD večkrat oteževali skupen nastop in v končnem tudi škodovali celotni finančni realizaciji DO.

Zato smo mladinci za enovito DO in bomo po svojih močeh prispevali, da čim prej zaživi v uspešnem delu.

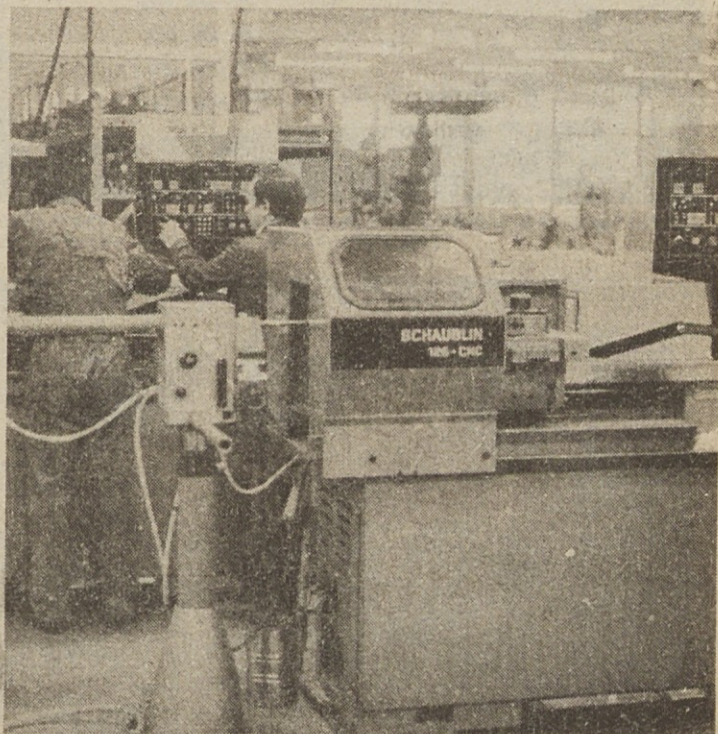
Slišali smo predstavnika DPO DO Elektrovezve, kam pa so usmerjene aktivnosti ZK v prihodnjem obdobju?

Dušan Hren: »V zvezi komunistov Slovenije prehajamo v zaključno obdobje vsebinskih in kadrovskih priprav na programskovolilne seje OOZK in organov občinske organizacije ZK, ter priprav na 10. kongres ZKS in 13. kongres ZKJ.

Volitve v OOZK in občinske organizacije zveze komunistov imajo velik pomen za nadaljno idejnopolitično organizacijsko in kadrovske krepitve ZK ter na krepitve njene idejnopolitične in akcijske enotnosti, obenem pa moramo priprave nanje povezati tudi z bitko za doseganje letošnjih planskih nalog. Vse te aktivnosti zahtevajo posebno angažiranje vseh članov osnovnih organizacij in organov zveze komunistov v borbi za reševanje najpomembnejših družbenih vprašanj in pri konkretizaciji smeri in ciljev politične aktivnosti v naslednjem obdobju.

V pripravah na zasedanje občinske konference, moramo doseči angažiranje celotne občinske organizacije ZK, torej moramo vsi komunisti in osnovne organizacije opraviti pregled svojega dela, oceniti razmere in sprejeti nadaljnje naloge. Zato morajo vse organizacije izbrati delegate, obravnavati gradivo in se aktivno vključiti v razpravo.

Boris Čerin

V TOZD PMD

Iskra Marketing,
Služba za celostno podobo

Razpoznavni sistem Iskre

Iskra na sejmu Elektronike

Sejem »Sodobna elektronika« je poleg izvirne funkcije ponudil tudi sijajno priložnost za pregled stanja razpoznavnega sistema Iskre, oz. njegovega ožjega področja: načina **označevanja Iskrinih izdelkov**. Kaj vse razumemo pod »označevanjem izdelkov« je razloženo v Pravilniku o ureditvi temeljev skupnega razpoznavnega sistema Iskre

(marec 1985), še bolj podrobno pa v osnutku priročnika za označevanje izdelkov, ki je trenutno (oz. je do konca oktobra) v DO Iskre, oz. njegovega ožjega področja: načina **označevanja Iskrinih izdelkov**. Kaj vse razumemo pod »označevanjem izdelkov« je razloženo v Pravilniku o ureditvi temeljev skupnega razpoznavnega sistema Iskre

bili na sejmu elektronike priče, je namreč porazno; porazno ne le v primerjavi z načeli, ki so postavljena z relativno »svežim« pravilnikom, temveč tudi v primerjavi z Iskrinim standardom (IS.A.02.01. in 02.03.), ki pa velja že pet let! Izgovori, da pravilnika pol leta po sprejetju še ni mogoče vpeljati v proizvodnjo bi bili še nekako sprejemljivi (pa še te

izpodbijajo številni primeri označevanja, ki pravilnik že upoštevajo), nihče pa ne more opravičiti stanja, da pet let po zadnji spremembi standarda o osnovnih razpoznavnih elementih — znaku in logotipu Iskre — ne velja že pet let! Izgovori, da pravilnika pol leta po sprejetju še ni mogoče vpeljati v proizvodnjo bi bili še nekako sprejemljivi (pa še te

tito podjetja — da o klavnem splošnem vtisu: anarhiji, nesolidnosti, nezanesljivosti niti ne izgubljam besed.

Razloge za stanje na področju označevanja Iskrinih izdelkov lahko torej le delno pripisujemo pomanjkanju natančnih navodil — ta bodo po sprejemu priročnika za označevanje izdelkov vsakomur dostopna — glav-

nino pa rajši iščimo drugod — tudi v navidezni konsolidaciji Iskre v asociacijo s skupnimi interesi povezanih sestavnih delov, ki pa se v praksi kažejo kot bolj po sili razmer povezani posamezniki, ki bi svoje sorodstvene vezi najrajši prikrili. V taki luči pa imajo tudi najbolj popolni standardi, pravilniki in priročniki kaj klavrn pomen: da onemog-

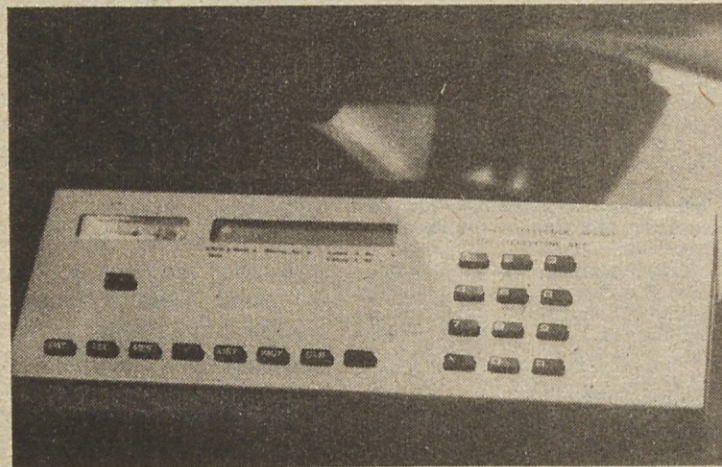
očajo prikrivanje dejanskih razlogov za nered, ki, tako kot zdaj, ostajajo skriti v senci.

Kakšno podobo kaže Iskra o sami sebi, naj pričajo posnetki (omejen prostor nam ne dopušča, da bi pokazali vse). Ker nobena izmed izbranih označb ne ustreza načelom Pravilnika o ureditvi temeljev skupnega razpoznavnega sistema

Iskre*, se v komentarju posnetkov osredotočimo le na primere nespoštovanja standardizirane oblike osnovnih razpoznavnih elementov: znaka in logotipa.

Marko Apih

* Načela označevanja izdelkov v pravilniku so drugačna od tistih, ki so veljala do njegovega sprejetja, zato bo tudi Iskrin standard A.02.01 in 02.03. še letos spremenjen, oz. dopolnjen.

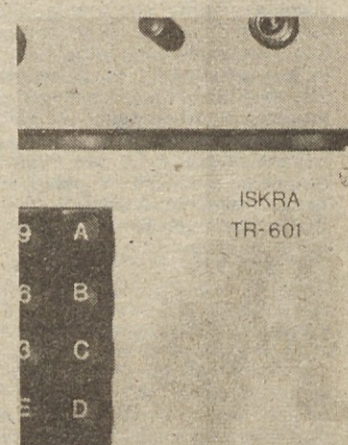
Izdelek sploh ni označen (proizvajalec je neznan)

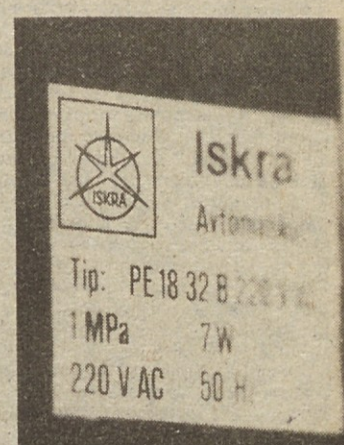
Oblika napisa Iskra je povsem samovoljna (nikoli ni bila standardizirana). Ni znano, kdo je pravzaprav proizvajalec; Iskra (in kdo naj ve, kaj pomeni IEZE KEKO), ali Energoinvest (označba na zgornji ploščici)

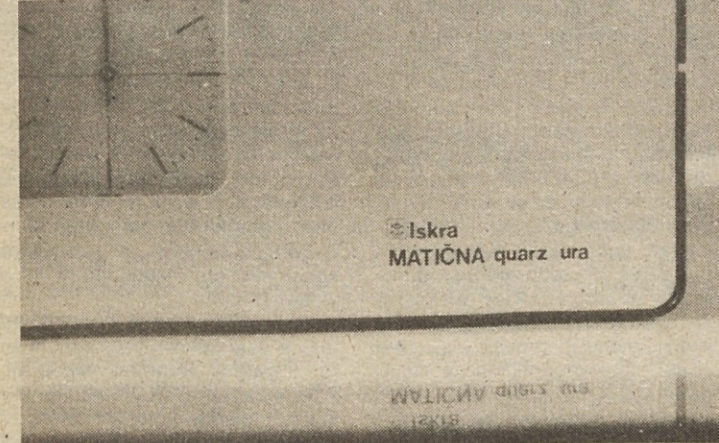
Oblika znaka je neveljavna (veljavni standard je ne vsebuje)

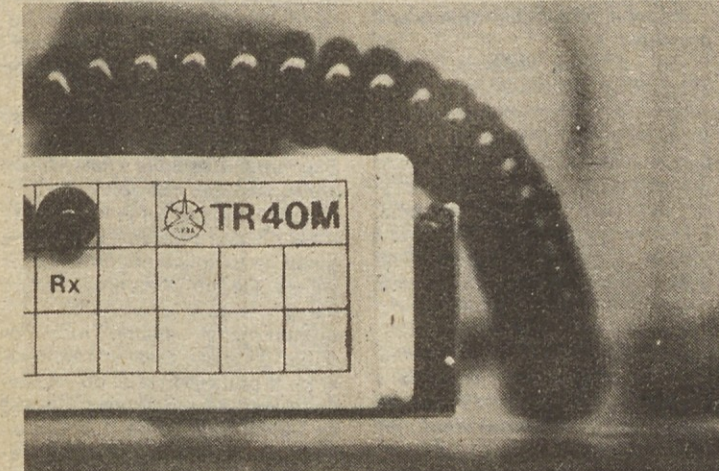
Oblika napisa Iskra na spodnjem delu izdelka je samovoljna (nikoli ni bila standardizirana)

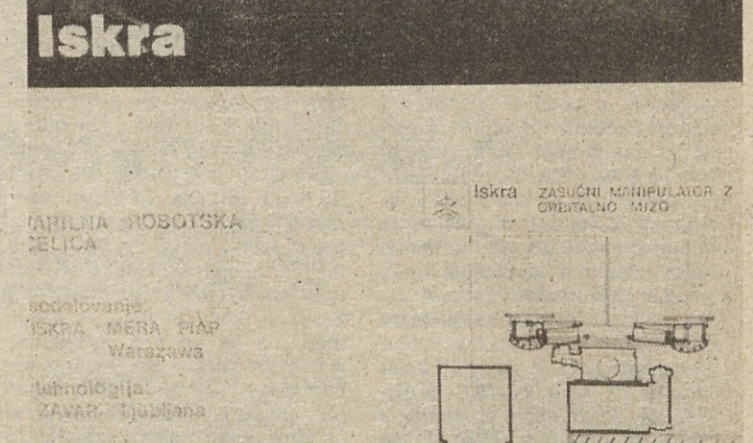
Razmerje med velikostjo znaka in logotipa je nepravilno

Logotip je popačen; razmerje med velikostjo znaka in logotipa je nepravilno

Oblika znaka je neveljavna (veljavni standard je ne vsebuje)

Oblika znaka je povsem samovoljna (razmerje okvir-zvezdica); razmerje med velikostjo znaka in logotipa je nepravilno

Oblika znaka je neveljavna (veljavni standard je ne vsebuje)

IS 9000 je eden najpomembnejših elementov celovitega zagotavljanja kakovosti

Uvajanje sistema IS 9000 pomeni slediti mednarodna prizadevanja na področju profesionalizacije v elektroniki. Osnovno vodilo pri tem je usposabljanje Iskrinih proizvajalcev elektronskih elementov in vseh spremljajočih dejavnikov ter doseganje ustreznosti elementov v skladu z zahtevami obstoječih sistemov v svetu. O tem smo se pogovarjali z Zoltanom Zemljičem, vodjem službe kakovosti v DO Elementi in enim od tvorcev sistema IS 9000. Obenem je tudi vodja izobraževalnega programa »Izvajanje sistema IS 9000«, ki ga organizira Iskrin izobraževalni center v mesecu novembru.

— **Dejstvo je, da se zahodna tržišča zapirajo. Kako bi opredelili notranje slabosti, oz. dejavnike, ki na to vplivajo in ki terjajo ukrepe za izboljšanje sedanjega stanja?**

»Neizpodbitno dejstvo, ki ga še kako čutimo je, da nam izvoz pada iz leta v leto. Če analiziramo to zadevo, najdemo veliko kritičnih momentov. Eden od odločilnih je tudi slaba kvaliteta. Dodamo pa lahko še cel niz drugih kot so sodobnost izdelkov, kvaliteta servisa in nastopa, ki ga tudi nimamo. Prav tako ne konkuriramo s cenami. Vsi ti dejavniki so se v zadnjem času tako zaostri, da je dejansko treba napraviti večje premike v našem poslovanju. V izboljševanju kvalitete smo preprosto capljali za zahtevami tujega trga. Ker je v svetu poplava istih proizvodov v mnogo boljši kvaliteti, z boljšim servisom, z boljšimi poslovnimi pristopi in celo z nižjo ceno, bo treba ta razkorak bistveno zmanjšati. Prva pa je kvaliteta. Danes nihče ni več tako bogat, da bi si lahko privoščil, da bi nekvalitetne elemente vgrajeval v svoj izdelek, ker s tem tvega ugled in obstoj lastne firme. Kakor gre družba in razvoj naprej, se kvalitetni standardi stalno zaostrojujejo.«

— **Jasno je torej, da se bo treba odločiti za novo kvaliteto proizvodnega in tržnega prilagajanja zahtevam zahodnih tržišč. S teh izhodišč se je porodil sistem IS 9000?**

»V Iskri smo začeli bolj resno razmišljati o profesionalizaciji naših elementov, o bistvenem izboljšanju kvalitete. Ko smo opazovali, kaj drugi delajo v svetu, smo prišli do sistemskih pristopov, po raznih državah, regijah in ne preostaja nam drugega, kot da se lotimo nečesa podobnega. Oznaka IS 9000 je povzeta po britanskem sistemu BS 9000, ki smo ga z razvojnjo raziskovalno nalogo presadili k nam.«

— **All je to vidik celovitega zagotavljanja kakovosti?**

»Da, to je en segment, le da celovito zagotavljanje kakovosti zajame vse poslovne funkcije. Ta del je čisto materialno, tehnično zagotavljanje kakovosti. Končni efekt mora biti neoporečen izdelek na tržišču. Ker je to nekje najbolj nu-

jna akcija, da razmeroma hitro dvignemo nivo kvalitete naših elementov in ker ne zahteva tako širokega pristopa kot celovito zagotavljanje kakovosti, smo si ta segment izbrali za prvi korak, naloge, ki naj pokaže voljo in začetne uspehe.«

— **Kako ste zastavili osnovno ogrodje novega sistema IS 9000?**

»Predvsem je bilo treba ta sistem BS 9000 transformirati v naš podjetniški, Iskrin sistem. Tu je bilo veliko dela. Vsaka nacionalna infrastruktura je napravljena po nekih državnih standardih. Zato ni bilo mogoče direktno prepisovati, ampak prilagajati in to tako, da nismo spreminjali bistvenih postavk, ker v nasprotnem primeru sistem ne bi bil kompatibilen z drugimi v svetu, ampak smo spreminjali le tam, kjer je bilo nujno vključevati naše elemente proizvodnje, poslovanja, odločanja. Tako smo ga dejansko presadili v naše razmere. V svetu so se razvili trije sistemi: britanski BS 9000, evropski CECC in mednarodni IECQ. Ker mi tržimo po celem svetu, je logično, da je treba težiti k takemu sistemu, ki je poznan po svetu. Vključevali smo elemente sistema IECQ v takšni meri, da se bo naš podjetniški sistem prejel ali slej brez kakšnih večjih težav sprevrgel v IECQ. Naš prvi cilj pa je izdelati elemente, ki se lahko kvalitativno postavijo ob bok naši konkurenci v tujini. Zanj se borimo in ga že ponekod začnemo dosegati. To pa je ogromen zalogaj, zato stvari ne moremo speljati naenkrat. Približno leto dni traja, da en element pri enem proizvajalcu spravimo v sistem in to terja hude napore.«

— **Kakšen je postopek?**

»Gre za poseben, predpisan režim, v katerem je treba zajamčiti kvaliteto v vseh fazah. Najprej se v tem sistemu postavi ustrezen standard za določen element na osnovi mednarodno usklajenih standardov. Tu gre za cel splet koordiniranih akcij, ki so predpisane v sistemu IS 9000, od urejevanja proizvodnje, kontrole, torej celotnega postopka z elementom do odpreme, sledi še urejena manipulacija na samem trgu, do kupca.«

Vse to pomeni veliko raznorodnih zahtev, ki pri opisu ne izgledajo

posebno zahtevne, jih je pa silno težko realizirati.«

— **To pomeni, da se mora celotna strokovna ekipa neke temeljne organizacije podrediti predpisane-mu režimu?**

»Da, vse strokovne službe se morajo organizirati ali reorganizirati, da lahko te stvari delajo. Ker smo si že napravili določen plan, kako vstopati v ta sistem, vidimo, da stvari ne bodo enostavne. Šele sedaj, ko prehajamo v sistem, ugotavljamo vrsto anomalij v procesu in je pravzaprav presenetljivo, da smo do sedaj sorazmerno dobro poslovali. Zato bo treba temeljito »pomesti« na vseh ravneh.«

— **Kaj pa izobraževanje?**

»Ker je ta naloga res kompleksna, predvideva vrsto akcij za doseg cilja. Bistvo pa je, da ljudje dojamajo, kaj je to in da znajo delati. Zato je eden pomembnejših segmentov tudi izobraževanje. Sistem morajo načelno poznati vse strukture, od direktorjev do izvajalcev, od tega, da se ve, kaj je cilj, do konkretnega znanja tistih delavcev, ki delajo v tem sistemu. Poudarek je predvsem na kontrolorjih, preizkuševalcih in distributerjih. Kljub temu, da smo izdali vsa navodila in pravila v pisni obliki, smo organizirali še seminarje, kjer naj bi ljudje dobili globlji vpogled v predpisane zahteve. Skozi diskusijo in vprašanja se bodo na seminarju razčiščevale stvari, ki so morda še nejasne ali premalo poudarjene.«

— **All boste pridobljeno znanje tudi preverjali?**

»Za nekatere delavce (glavni kontrolorji, pooblaščen preizkuševalci) je sploh predpogoj poznavanje sistema, da lahko dobijo pooblastilo za delo. Zato bodo udeleženci opravljali izpite in naredili seminarsko nalogo s področja, na katerem bodo delali. Na osnovi tega se lahko oceni ali je kandidat dovolj usposobljen, da razume stvari. Šele s pridobljenim spričevalom bodo ljudje lahko kandidirali za določene funkcije v sistemu.«

— **Če pogledamo situacijo v Elementih, kakšen načrt smo si zastavili v zvezi s sistemom in kako jih uresničujemo?**

»V doglednem času naj bi vsi proizvajalci elementov prišli v sistem,

Zoltan Zemljič

Elementi pa še posebej, ker smo pod posebnim pritiskom, da vse naše tržno zanimive, izvozne izdelke vključimo v sistem. Začenjamo s predpostavko, da naj bi v naslednjem srednjeročnem obdobju Elementi bili v celoti integrirani v sistem.«

— **Na katerih izdelkih in v katerih temeljnih organizacijah so zadeve speljane najdlje?**

»Trenutno se razčiščujejo operativni plani po posameznih temeljnih organizacijah, po posameznih elementih, ki naj bi postopoma vstopali v sistem.«

HIPOT iz Šentjerneja že vstopa v sistem s dvema elementi: z uporovnimi vezji in s keramičnimi nastavitvenimi potenciometri. Tukaj je postopek že spejan tako daleč, da proizvajalec že izvaja kvalifikacijska preizkušanja in na osnovi le-teh bomo videli ali so zahteve izpolnjene. Izven Elementov je še en proizvajalec — Industrija kondenzatorjev Semič, ki prav tako kandidira z enim izdelkom za vstop v sistem.

Vsi ostali pa so še v pripravljalni fazi. V naši delovni organizaciji so to Feriti s feritnimi materiali, Polprevodniki z 1A diodo, Upori s kovinoplastnim uporom, Keko z večplastnim kondenzatorjem, in Elko. Pri ostalih še iščemo startne osnove, če so sploh tako zrele, da bi se sploh lahko začeli pripravljati na to, da se vključijo v sistem. Soočamo se z nemajhnimi težavami oziroma na kvaliteto. Očitno bo treba še marsikaj urediti.«

— **All obstajajo možnosti, da projekt uvajanja sistema IS 9000 v Elementih uresničite v naslednjem srednjeročnem obdobju?**

»Tu ni debate, ker je to pogoj za obstoj. Nalogo moramo speljati, ne glede na to koliko naporov nas bo veljalo. Očitno je namreč, da gre trend v svetu v tej smeri. Iz naših predstavništev imamo tudi podatke, da je to ultimativna zahteva, ki se že pojavlja in ki se bo v naslednjih letih še zaostrovala. Prehod na sistem IS 9000 pa je le ena od akcij s področja kvalitete, ker načrtujemo še vrsto drugih.

I. S.

Tovarna delovnih sredstev

Nova namenska naprava

O 312 članskem kolektivu tovarne delovnih sredstev, temeljne organizacije novogoriške Iskre Avtoelektrike smo v našem glasilu že velikokrat pisali in to vedno takrat, ko je šlo za nove delovne uspehe.

Tudi danes bomo spregovorili o enem takih uspehov, pred dnevi so namreč dali v obratovanje povsem novo napravo, v celoti doma narejeno in to od konstrukcije do izdelave.

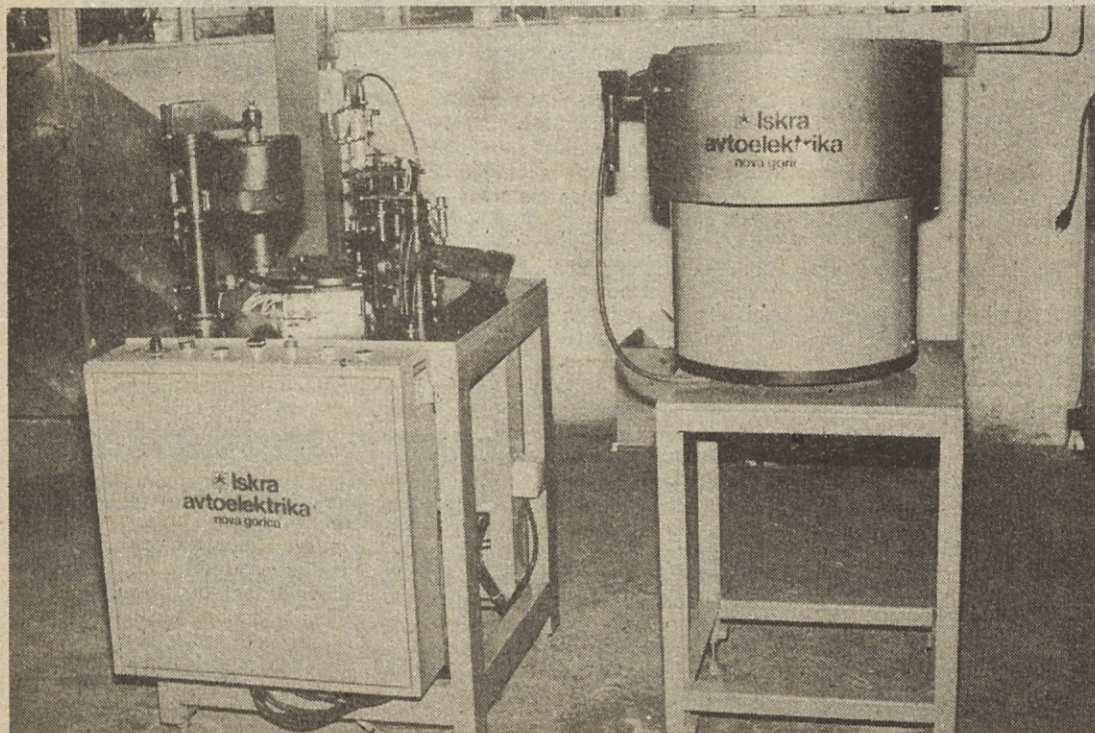
V dislocirani temeljni organizaciji, v tovarni žarnic Ljubljana se je zaradi potreb po izdelavi večjih količin žarnic pokazala nujna po še večji strojni avtomatizaciji in tako je prišlo do razgovorov, da bi v to-

varni delovnih sredstev izdelali napravo za kitanje žarnic, saj so se doslej že izkazali z mnogimi novimi napravami, ki odlično služijo namenom v tovarni malih zaganjalnikov, v tovarni generatorjev in elektronike in tudi v tovarni velikih zaganjalnikov. Od zamisli je prišlo do realizacije. Naprava je v celoti plod domačega znanja in kar je še bolj važno, vsi vgrajeni elementi so kupljeni na domačih tržiščih. Na napravi je moč opaziti zelo izvirne konstrukcijske rešitve, o čemer so se pohvalno izrekli tudi strokovnjaki iz tovarne žarnic, te rešitve pa lahko mirno označimo kot zelo inovativne.

Napako bi naredili, če ne bi imenovali vsaj glavnih oddelkov, ki so sodelovali pri načrtovanju in realizaciji naprave za kitanje žarnic. Tu je imel pomembno vlogo projektivni biro te TOZD, tehnologija in proizvodnja TOZD DES, oddelek izdelave namenskih naprav.

In kaj naj strnemo za zaključek? Vse to je pošten dokaz, da je usmeritev v aktivno dejavnost izdelave namenskih naprav in opreme v tovarni delovnih sredstev za potrebe ostalih temeljnih organizacij pravilna in, da le takšna proizvodnja pomeni prestrukturiranje gospodarstva in pot za proizvodnjo avtoelektričnih izdelkov na bolj humano in akumulacijsko sposobnejšo proizvodnjo.

Marko Rakušek

Nova naprava, plod lastnega znanja strokovnjakov Tovarne delovnih sredstev.

Tovarna generatorjev in elektronike

Novo vodstvo mladih

Minuli konec tedna so se zbrali na programsko-volilno konferenco mladi iz Tovarne generatorjev in elektronike, temeljne organizacije novogoriške Iskre Avtoelektrike. Pregledali so dosedanje delo, sprejeli programsko usmeritev dela in izvolili novo vodstvo mladih te TOZD.

Udeležbo mladih na petkovi konferenci moramo vsekakor oceniti kot solidno, kar pa nikakor ne drži za ostale »starejše« vabljenke. Izmed predstavnikov družbenopolitičnih organizacij se je konference udeležila le predstavnica zveze komunistov, mladi pa so še kako pogrešali sindikat in ne nazadnje tudi predstavnike vodilnih temeljnih organizacij. Kot da jih ne zanima, kaj so in kaj bodo mladi delali v prihodnje, konec koncev pa so le v večini prav mladi zaposleni v tovarni generatorjev in elektronike. In naj jim nihče ne zameri, da so njihovo neudeležbo ostro kritizirali...

Potem, ko so izvolili delovno predsedstvo, je predsednik Roman Saksida pozdravil gosta — predsednika občinske konference ZSMS in predsednika mladih v Avtoelektriki, nato pa je podal poročilo o dosedanjem delu, iz katerega je prevladovala kritičnost, predvsem zaradi premajhnega zanimanja za delo. »Ne moremo se več izgovarja-

ti«, je med drugim dejal dosedanjí predsednik, »da je starostna meja članstva prevelika, saj je bilo sprejetih v našo TOZD zelo veliko mladih delavk in delavcev. Ali bomo znali in zmogli te nove moči vključiti v naše vrste, da bodo aktivno sodelovale? Ali bo tudi v bodoče tako, da bo pri delu le peščica aktivnih? Baza je kot vedno pasivna in neprizadeta. Ne znajo in nočejo se aktivneje vključevati v delo mladinske organizacije. Vendar jim tudi sami ne nudimo dovolj, oz. nič. Vedno pravimo, da je predsedstvo nosilec in organizator dela, vendar to ne drži. Za večjo aktivnost in zavzetost mladih bi se dalo veliko narediti. Zato naj bo ta kritična ugotovitev dobro namerna, saj je možnosti dovolj, le pravo pot moramo najti.«

Sicer pa je predsednik navedel tudi nekaj pohvalnih ugotovitev, kot na primer področje samoupravnih dogajanj, kjer so prav mladi aktivni vključevalci v razne razprave in samoupravno življenje na

ravni TOZD in delovne organizacije. Z aktivnim delom pa vsekakor izstopajo mladi člani Iskrine pohodne čete, ki jih je prav iz te TOZD veliko, nekateri med njimi pa so se lani in letos udeležili vseh načrtovanih pohodov te čete v okviru naše SOZD Iskra. Pohvalno pa je tudi, da pomlajuje svoje vrste. Na konferenci so sprejeli tudi zavzeujoč program dela. Le-ta sloni na izhodiščih zadnjega mladinskega kongresa in z usklajenim delom OK ZSMS Nova Gorica.

Kot eno najbolj poglobitvinih nalog so sprejeli vključevanje vseh mladih v mladinsko organizacijo, saj je pogoj za dobro in uspešno delo zaupanje in množičnost v ZSMS. Le vsebinsko in številčno močna lahko enakopravno posega na vsa področja in tako uveljavlja interese mladih v zdajšnjih zaostrenih družbeno-ekonomskih razmerah. Pogoj za to pa je najtesnejša povezava z ostalimi ZSMS, kar bi dosegli s stalnimi srečanji, s posve-

ti, z izmenjavami idej in mnenj med mladimi. Tako bo odpravljeno formalno delovanje in odločanje v ozkih krogih. Sodelovanje naj bo večje tudi z ostalimi DPO in samoupravnimi organi.

Mladi se nikakor ne smejo angažirati le na področjih, ki so specifična za mladinsko problematiko, kot nekateri želijo, saj so družbeno-ekonomski in socialni položaj, brezposelnost, mlade družine, vse te in še druge probleme je potrebno stalno spremljati, se z njimi soočati in iskati možne rešitve.

Mladi so poročilo predsednika in program dela dopolnili z razpravo, izvedli pa so tudi volitve. Poslej bo na krmlu te najbolj »ženske« TOZD v Avtoelektriki stala mlada delavka Danijela Biležnik, podpredsednik Lidija Hoja in sekretar Damjan Brankovič. V predsedstvo pa so soglasno izvolili Mavrciljo Zelišček, Ester Žbogar, Ksenijo Bratina, Ireno Birsa, Janjo Bratož, Tatjano Bratino, Nives Medeot, Janjo Toroš, Silvano Peršič, Darjo Tavčar in Damljana Bandlja.

Veliko sreče in večjo aktivnost kot doslej!

Marko Rakušek

Zasnova novega srednjeročnega načrta

Za naslednje srednjeročno obdobje 1986 — 1990 se Invest servis pripravlja že nekaj časa. Po prvih pogovorih znotraj delovne organizacije so razčiščene in uokvirjene že nekatere izhodiščne smernice, ki bodo veljale za štartno osnovo. Razpravljalci so menili, da bo nujna investicijska naložba pri nekaterih ozkih grlih, vendar le do takšne mere, da bo organizacija zmogla vse obremenitve, ne da bi prizadela osebnih dohodkov.

Glede na to, da se Invest servis ukvarja z dejavnostjo skupnega pomena, je mimo širših interesov SOZD temeljito proučil in seveda tudi upošteval interese posameznih TOZD in delovnih organizacij, ki so koristniki Invest servisovih storitev. Toliko širših in zoženih interesov na različnih ravneh in pri tolikih organizacijah z različno proizvodno in razvojno strukturo je težko uskladiti in še teže združiti v skupnem imenovalcu, saj si interesi in celo zasnove ponekod celo nasprotujejo.

Sestavljalci analize razvojnih možnosti s predlogom za samoupravni sporazum o temeljih srednjeročnega načrta v Invest servisu zato niso imeli lahkega dela. Pa vendar so pogumno sestavili prvi dokument, primeren že za poglobljeno razpravo.

Nemara zato ne bo napak, če si nekatera (ne vsa) pomembna dejstva in izhodiščne smernice ogledamo vsaj v obrisih.

Invest servis bo v skladu s svojo temeljno zasnovo še naprej deloval na dejavnostih, ki obsegajo tehnično upravljanje in vzdrževanje, storitve in inženiring. Pri tem samokritično ugotavlja, da v sedanjih kadrovskih razmerah ni usposobljen za najkvalitetnejša dela, zato meni, da bo njegova poglavitna naloga v prihodnje z vsemi ukrepi potisniti kakovost dela na najvišjo strokovno raven.

Ta temeljni premik bo terjal spremembe v sistemu: strokovno usreznejše profile zaposlenih, široko razporedeno in permanentno izobraževanje, nove metode dela in vodenja ter seveda metodo za diferenciacijo učinkov dela in temu ustrezno nagrajevanje. Tej osnovni in izredno pomembni intenciji bo treba podrediti domala vse. Po vertikali in horizontali.

Najprej bo torej na udaru kadrovskega sistema. Globalno bo treba najti načine in potoke za razlikovanje dobrega dela od slabega. Dosedanji sistem dela bo treba vzporedno v temelju zamajati in preiti na — v razvitem svetu že dolgo uveljavljen — sistem timskega dela. Tod gre za skupno delo raznih profilov strokovnjakov, ki delujejo sinhrono — torej povsem enakovredno, kjer je funkcija šefa v osnovi razvrstena in ostaja le nosilec

naloge. Strokovnost je pri tiskem delu najbolj izkoriščena, dosledno pa se tudi uveljavi osebna odgovornost.

Največji razmah je pričakovati v panogi investicijskega inženiringa, ki pa se nanaša na celotno SOZD Iskra. Invest servis se namreč zavzema za projektno matrično organizacijo pri investicijah, kjer bo uveljavljen že omenjeni timski način dela s tem, da bi bil Invest servis matična enota. Sistem obsega investicijsko celoto od analiz, prek izvedbe in nadzora do predaje na ključ. Celotna SOZD bi se tako glede vseh investicijskih del organizacijsko osamosvojila, zmanjšala stroške in optimalno poskrbela za uresničitev načrtovanih investicij. Že prve manjše naložbe v infrastrukturo na dogovorjenem urbaniziranem industrijskem kompleksu v Stanježicah bodo lahko potekale po sistemu matrične organiziranosti.

Invest servis bo tudi koordinator pri nalogi Instituta Jožef Stefan (SEPO), na področju ekologije, ki bo strokovna podlaga za sanacijo obstoječega stanja za vse industrijske komplekse SOZD.

Kot najpomembnejšo investicijsko naložbo v prihodnje šteje Invest servis gradnjo proizvodnih in pomožnih objektov v Stegnah. Z gradnjo namerava nadomestiti sedanje prostore na Potočnikovi cesti in razširiti delavnice za potrebe celotnega Iskrinega industrijskega kompleksa v Stegnah. Brez te naložbe v zidavo in nabavo opreme storitvena dejavnost Invest servisa ne bo mogla zagotoviti željam naročnikov Iskre, odprle pa se bodo možnosti za nekatere proste kapacitete specializiranih dejavnosti, ki so že zdaj dokazale svojo visoko strokovnost. Ta dodatni program bo ekonomsko opravičeval naložbo in zagotavljal vračanje anuitet.

Uresničevanje srednjeročnega načrta je odvisno od finančnega rezultata. Invest servis načrtuje realno rast prihodka in dohodka do 3 odstotka v vsakem letu, pri čemer bo rast zaposlenih potekala po poprečni stopnji 1,2 odstotka. Takšna rast bo omogočila ustrezno akumulacijo, ustrezno ustvarjanje dohodka in čistega dohodka. Delež osebnih dohodkov v čistem dohodku bo moral rasti zlasti v prvi polovici srednjeročnega obdobja. Tako načrtuje Invest servis, da bo delež osebnih dohodkov iz sklada skupne porabe v času do leta 1987 62 — 65 odstotkov od čistega dohodka, v naslednjih letih do konca srednjeročnega obdobja pa 60 odstotkov.

Ta informacija seveda ne predstavlja predloga za srednjeročni načrt, marveč le nekatere izvlečke. O posebnih značilnostih, pomembnih zlasti za celotno SOZD, bomo podrobneje še poročali.

Marjan Kralj

Iskra Kondenzatorji

Razmišljajte, predlagajte, prijavite!

Že tretje leto so mesec oktober v Iskrini DO Kondenzatorji v Semiču razglasili za svoj mesec inovacij in v tem smislu tudi razobesili gesla pod naslovom »Oktober 1985 — mesec inovacij v Iskri Semič«. Zapisali so tudi, naj delavci prijavijo vsako idejo, kajti vedno obstaja

še boljša rešitev od obstoječe. Vsak delček materiala in slehera minuta, ki naj bi jo prihranili, pomenita denar. Pozivali so delavce, naj po lastnih zamislih oblikujejo svoje delovno mesto, tehnološke metode in proizvode. Zato naj že danes posredujejo idejo, kajti jutri bodo njihove uporabne zamisli tudi uresničili.

Da so takšne akcije koristne, se je pokazalo že v prvem letu, saj so v tistem času v Semiču prijavili največje število inovacijskih predlogov. Po njihovem mnenju ima slehera takšna akcija namen vzpodbuditi vse delavce k aktivnejšemu premišljevanju o možnih izboljšavah pri neposrednem delu.

Ker je ideja temeljni element inovacijskega procesa, je razumljivo, da je potrebno poiskati najugodnejšo pot za vzpodbujanje in oblikovanje idej, ki bodo dale nove, oz. boljše izdelke, ali procese, boljše delovne pogoje, dvig produktivnosti, zmanjšanje proizvodnih stroškov in izboljšavo varstva pri delu. Dokler pa je inventivna dejavnost omejena le na sistem predlogov posameznikov, ne more doseči svojega namena, zato jo je treba metodološko dopolniti s kolektivnimi oblikami ustvarjanja, da bo tako postala množična.

In v tem smislu so v Semiču letošnji oktober že tretjič razglasili za mesec inovacij pod geslom »Razmišljajte, predlagajte, prijavite«.

D. Ž.

„OKTOBER 85“
mesec inovacij v
ISKRI Semič

PRIJAVITE VSAKO IDEJO!

Vedno obstaja boljša rešitev od obstoječe

Vsak delček materiala in vsaka minuta, ki ju boste prihranili, pomeni denar.

Po lastni zamisli oblikujte svoje delovno mesto, tehnološke metode in proizvode.

Danes posredujte idejo, jutri bodo vaše uporabne zamisli realizirane.

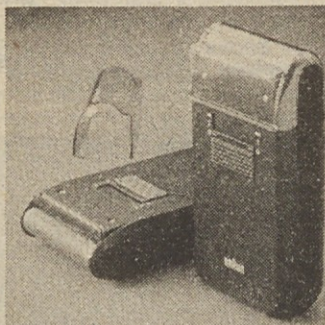
RAZMIŠLJAJTE!

PREDLAGAJTE!

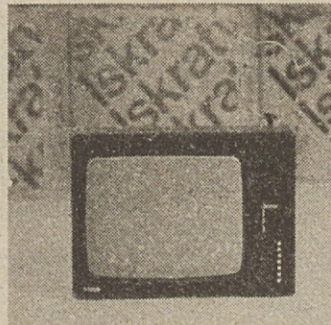
PRIJAVITE!

Takole so Semičani v svojem internem glasilu »Kondenzator« obeležili mesec oktober kot svoj mesec množičnih inovacij

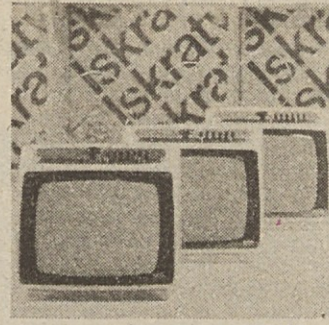
UGODEN NAKUP

Brivnik Braun Sixtant 2002

Prenosni TV sprejemnik JASNA

Črno-beli TV aparat TRIM

IZKORISTITE MOŽNOST IZREDNO UGODNEGA NAKUPA IZDELKOV TOZD TV PRŽAN

Prodajni pogoji:

- popust 20%,
- plačilo ob prevzemu blaga

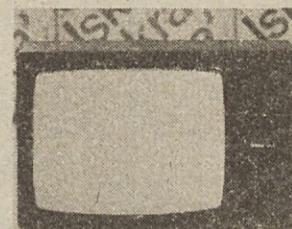
	Cena v maloprodaji	Cena s popustom	Prihranek ob nakupu
ČB prenosni TV sprejemnik JASNA	63.335,00	50.668,00	12.667,00
ČB prenosni TV sprejemnik TRIM	54.970,00	43.976,00	10.994,00
brivnik 2002 L	9.642,00	7.713,00	1.929,00
brivnik 2002	8.507,00	6.806,00	1.701,00

Podrobnejše informacije dobite v Iskrini poslovni stavbi v Ljubljani, (IŠP-TOZD Prodaja, telefon 061/213-213, interno 2112, 2166, 2161, 2192).

Izdelke lahko kupite neposredno v Tovarni televizijskih sprejemnikov na Pržanu, telefon 061/52-161, interno 27 ali 22.

TOZD TV Pržan

POSEBNA PONUDBA

Ponovno je v prodaji omejena količina barvnih TV sprejemnikov

AZUR

pod posebno ugodnimi pogoji: cenejšega barvnega TV sprejemnika ne morete kupiti!

Cena:
115.000 din

Pred nakupom obvezno povprašajte v tovarniški prodajalni na Pržanu, telefon 061/52-161, int. 27 in 22.

Zahvale

Ob smrti dragega očeta

Janeza Fajfarja

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem DO Kibernetika TOZD Števcu — podsestav in vrtalnica — za izraze sožalja in denarno pomoč hčerki Slavka Janžekovič in Metka Sirc

Ob nenadni smrti dragega očeta

Jurija Luskovca

se iskreno zahvaljujem sodelavcem in vsem ostalim v TOZD Števcu za izraze sožalja in denarno pomoč

hčerka Jasna

Ob boleči izgubi moje drage hčerke

Cvetke Medvešček

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom in sodelavcem DO Kibernetika TOZD Stikala še posebej oddelku TPP TOZD Stikala za podarjeno cvetje, izraze sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti

zalujoča mami Ani Medvešček

Ob smrti najinega dregega

Janeza Potočnika

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem v DO Iskra-Avtomatika, TOZD RAZVOJNI INŠTITUT, Ljubljana in TOZD TENEL, Novo mesto za izrečena sožalja, cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

žena Marija in hčerka Breda

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

**Naš sobesednik
ing. Milan Železnik**

Težave z razvojem

Ob združevanju v veliko Iskro leta 1961 se je uveljavilo tudi mnenje, da bi tako veliko združeno podjetje potrebovalo tudi svojo raziskovalno organizacijo. Ta naj bi opravljala dela, ki naj bi bila v bodoče enotno urejena za vse delovne organizacije, kot standardizacija materiala, sestavnih delov, dimenzij, sistem kodiranja, skupna tehnična knjižnica, informacijsko-dokumentacijski center in še kaj. Poleg teh splošnih opravil naj bi ta institucija skrbela za fundamentalne raziskave na posameznih tehničnih področjih v okviru Iskrine dejavnosti. Iz rezultatov teh raziskav naj bi se rodili zametki novih panog in s tem temelji za proizvodne procese vseh novih proizvodnih organizacij. V ta namen naj bi se iz obstoječih razvojnih oddelkov po Iskrinih tovarnah izdvojil potreben del razvojnih kadrov, tistih, ki so se že dovolj ukvarjali s fundamentalnimi raziskovanji in se združil v raziskovalnem inštitutu, razvojni oddelki po tovarnah pa bi se še naprej ukvarjali z aplikacijskimi in razvojnimi deli za proizvodnjo, pri čemer bi se lahko posluževali rezultatov fundamentalnih raziskav inštituta.

To je bila osnovna ideja, ki je dobila močno podporo tudi na republiškem sekretariatu za industrijo. V delovnih organizacijah pa so bila o tem mnenja zelo deljena. Pomisleki so bili predvsem: — da takih znanstveno-raziskovalnih kadrov sploh nimamo, da se del ne da ločiti, raziskovalna na eno in razvojna na drugo plat, ker to delajo isti strokovni ljudje, — da bomo s tem osiromašili že tako sorazmerno siromašno razvojno raziskovalno dejavnost in podobno, skratka — praktiki smo bili skeptični.

V tistem času, to je spomladi leta 1961, je bilo organizacijskih problemov čez glavo, časa za tako akcijo pa premalo. Vsi so soglašali, da Iskra potrebuje enotno organizirano razvojno delo, torej enotne, prej omenjene splošne dejavnosti, sporne so bile le fundamentalne raziskave. Torej skupen inštitut potrebujemo, vprašanje je le, s kakšno dejavnostjo. Da pri tem vprašanju v časovni in organizacijski stiski ne bi izgubljali časa in energije, je tedanji generalni direktor Silvo Hrast predložil »začasno« rešitev: Združimo vse razvojne biroje v Zavod za raziskave in razvoj, delitev na fundamentalni in razvojni del bomo pa izvajali, ko bo za to več časa. Predlog je bil sprejet in Zavod RR ustanovljen kot delovna organizacija v Iskri, tedaj združenem podjetju, s svojimi samoupravnimi organi.

Zamisel o začasni ureditvi se je zasukala v trajno. Zavod je nastopal do proizvodnih organizacij Iskre kot pogodbeni partner. Tovarne so z Zavodom sklepale pogodbe za razvojna dela. Nekdanji razvojni oddelki tovarn so se pogajali s tovarnami za ceno svojih storitev, za roke izvedbe itd. Vpliv tovarn na delo v Zavodu je skoraj odpadel, še največ so pomenila osebna poznanstva med nekdanjimi tovariši...

V tistem obdobju sem bil član upravnega odbora Zavoda kot predstavnik Združenega podjetja (mislim celo, da sem bil nekaj časa predsednik tega odbora). Dolgo sem se trudil, da bi nekoliko omajal tako neodvisnost Zavoda, saj sem menil in o tem sem prepričan še danes — da mora biti nagrajevanje za delo razvijalca odvisno od rezultata izdelka na trgu,

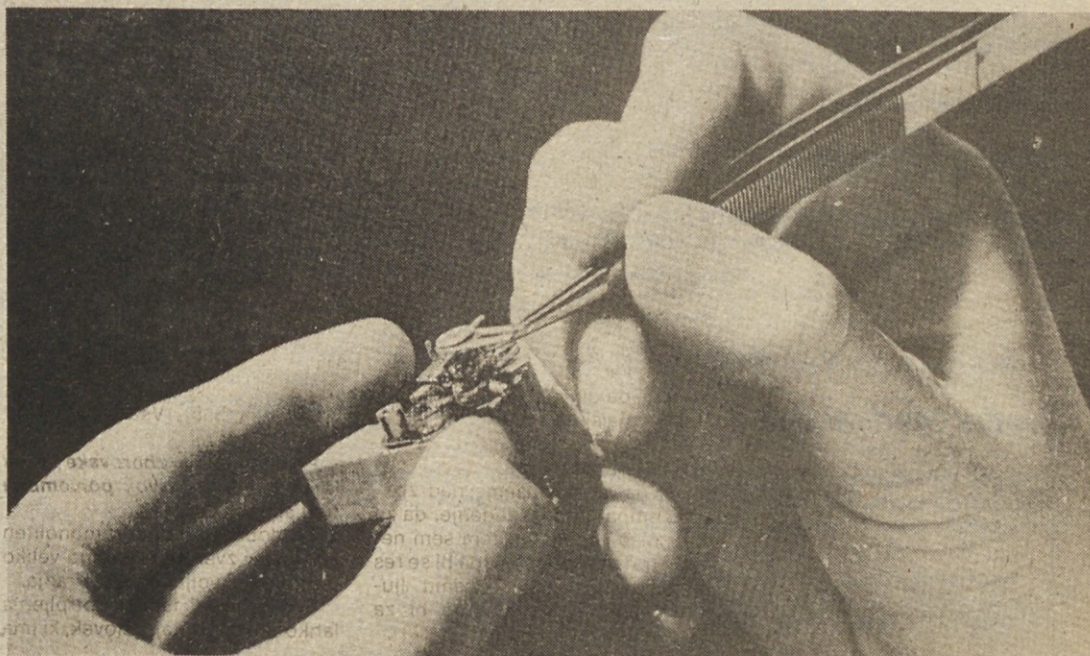
torej enako, kot je od tega odvisno nagrajevanje delavca za strojem in prodajalca izdelka. Vsa dela, od zamisli izdelka in razvoja, tehnološke obdelave, izdelave do prodaje tvorijo sklenjen proizvodni proces in so med seboj soodvisna, zato je prav, če imajo vsi udeleženci v procesu enak ekonomski interes za tržni uspeh izdelka, saj vsi po svoje prispevajo k temu. V našem primeru pa ta interes ni bil enoten. Interes razvijalca je bil, da je razvojno delo v terminu zaključil in dobil za to pogodbeno plačilo, ne da bi čakal, kaj bo na koncu, ko pride proizvod na dan. Pri uvajanju razvitega izdelka v proizvodnjo so vedno potrebne večje, ali manjše spremembe dokumentacije, torej spremembe razvojnih podatkov in celo dodatna razvojna dela. Ker je že dobil za svoje delo pogodbeno plačilo, je bilo njegovo aktivno zanimanje za nadaljnji potek proizvoda samo odvisno od njegovih osebnih lastnosti, kar pa je bilo v pre mnogih primerih premalo.

To so bili razlogi, da sem spet in spet predlagal na upravnemu odboru Zavoda in prepričeval ostale člane, da je potrebno izdelati tak pravilnik nagrajevanja, da bo prejemek članov oddelka za konkretno razvojno panogo odvisen od uspeha proizvodnje, ki izdeluje tiste izdelke. Predlog ni prodrl, ker bi krnil samoupravno organiziranost, samostojnost, samoodločanje in ker je predstavljal preveliko odvisnost prejemkov od različnih ekonomskih rezultatov v tovarnah.

Tovarne s situacijo niso bile zadovoljne. Najprej se je uprla Elektromehanika v Kranju, če se dobro spominjam, je malce

zagrozila z izstopom. Mislim, da je bilo to okoli leta 1965, ko je znova prevzela v svojo DO sketor razvoja vseh, njej pripadajočih panog. V naslednjem desetletju se je proces take delitve ZZA nadaljeval, postopno so DO prevzemale svoje razvojne oddelke do formalnega prenehanja ZZA (mislim, da je bilo to leta 1975). O tem nekoliko več govorim, ker hočem prikazati, kako se lahko neka ideja izrodi. Glede na stališče, kakršno je zastopal ZZA kot samostojna DO, ni bilo mogoče misliti na izvajanje aplikativnega razvoja in na formiranje inštituta za fundamentalne raziskave, ker za to ni bilo volje, čeprav so obstajale posamezne možnosti v raznih dejavnostih, kot zametki bodočih proizvodnih organizacij. Tako je bil npr. laboratorij za mikroelektroniko opremljen s tedaj modernimi napravami za razvojno delo na enostavnejših elektronskih vezjih, laboratorij za razvoj laserske tehnike, laboratorij za kontrolo in študij kakovosti, sedaj IKM, oddelek za standardizacijo, sektor za tehnologijo in študij tehnoloških problemov proizvodnih organizacij, vodil ga je pok. ing. Lavrenčič, ki si je zamišljal delo sektorja kot pomoč tehnološkemu oddelku v tovarnah in kot študijsko delo za tehnološke rešitve novih proizvodnih procesov.

Verjetno pa bi bilo še kaj vredno omeniti, kot sestavni del zavoda za fundamentalni razvoj, ki bi tedaj lahko tvoril osnovno dejavnost Zavoda, ki je ostala zaradi problematike centralizacije celotnega aplikativnega razvojnega potenciala Iskre v manjšini in zato komaj opazen del.

Razgovor s Francem Slabetom, dirigentom Iskrinega pevskega zbora

Pesem — most med včeraj in jutri

Kultura. Umetnost. Glasba. Kot poslanstvo in sporočilo. Kot vez med generacijami in stoletji. Kot lepota, ki človeka bogati in plemeniti. Ki mu vzbuja čustva, mnogokrat v tem hitečem svetu zatrta in potlačena. Kot želja, z lepoto, doživeto ob umetninah, postati tudi sicer boljši. Bolj delaven.

V Starem Egiptu je pesem pomenila pomoč pri delu. Vlivala in diktirala je delovni ritem. Pesem, ki so je prepevali nosači žita se je prek njihovih ukrivljenih hrbtov spreminjala in postajala milejša, globlja in bolj doživeta, kolikor je človek skozi veke dvigal svojo kulturno raven in svoj narodnostni ponos. Pesem, ki je v NOB pomenila skupen krik k lepšemu, pravičnejšemu življenju. Pesem.

Tudi danes pesem živi. Nas uči spoštovati tradicije in občudovati sporočila. Ki jo poustvarjamo in ustvarjamo. Tudi danes, v tem modernem, drvečem času, se vendar v nas zgane in pesem nas spomni na vse lepo in dragoceno, na to, kar mnogokrat skrivamo globoko v sebi, prikrito celo sebi. Pesem, ki bogati. V Iskri Commerce smo lani dobili zbor, ki resno deluje in skuša pesem posredovati vsej Iskri.

Dirigira mu Franc Slabe, sicer instrumentalist v Simfoničnem orkestru RTV Ljubljana. Poprosili smo ga za razgovor in rad se mu je odzval.

Lani, natančneje 14. novembra, smo na pobudo Kulturne sekcije, ki jo vodi Šenica osnovali mešani

pevski zbor. Kot vsak začetek, je tudi ta bil skromen. Toda, obeta ven. Začeli smo z vajami (priključilo se je 9 žensk in 7 moških) in smo nastopili čez dober mesec dni, t.j. 20. 12. in 21. 12. 1984. za upokojujence in Zvezo borcev Iskre Commerce.

Publika nas je navdušeno sprejela in vidni uspehi so nas spodbudili za nadaljnje delo.

Sledila sta še dva nastopa 7. 3. za dan žena in 25. 4. k prazniku 1. maja.

vsak začetek je težak. Je bil tudi ta?

Vsekakor. Število članov je za nadaljnje delo — bilo je tudi na začetku — majhno, za vnaprej je premajhno, če naj bi dosegli, kar smo si zadali. Danes zbor šteje 19 članov, kar pa je res premalo. Prepričan sem, da bi se nam priključilo večje število pevcev, če bi le-ti več vedeli o našem delovanju. Glejte, nemalokrat se mi dogodi, da me kdo ustavi in sprašuje o delovanju zbora. Tako sem prepričan, da bi bil naš zbor številnejši, če bi delavci Iskre več vedeli o tej obliki kulturnega delovanja Iskrinih pevcev. Po prvomajski predstavi se mi je na primer nemalokrat dogodilo, da so me delavci Iskre ustavljali in izražali ne le navdušenje nad zborom, ampak tudi začudenje, da za zbor niso vedeli. Ob tem sem nemalokrat imel občutek, da bi se res marsikdo priključil našemu ljubiteljskemu delovanju, če bi za delovanje zbora vedel.

Zato bi morda ob tej priložnosti povabil vse, ki jim je slovenska narodna in umetna pesem ljuba in jo imajo radi, naj se pridružijo našemu zboru... Zdaj je začetek sezone in torej primeren čas za vključevanje.

Morda bi povedali besedo, dve o delovanju zbora.

Vaje za pevske zbor so deljene, delno pa skupaj. Vadimo le enkrat tedensko. Tako prosti čas pevcev ni bistveno okrnjen.

Pa program zbora?

Večjih zahtev na programskem področju zbor zaenkrat nima. Za zdaj snujemo program na lažji zborovski literaturi (narodni in umetni). Zbor zaenkrat želi zadostiti le potrebam Iskre kasneje pa seveda želi prerasti te meje.

Zato pa spet potrebujete več pevcev?

Ja. Zborovski zvok nastane šele, če šteje zbor vsaj 30 pevcev. Zato mi, pevci Iskrinega pevskega zbora, kot tudi Kulturna sekcija Iskre Commerce vabi čimveč pevcev, da bi se priključili našemu delovanju in s tem obogatili zven tega zbora. Pogrešamo vseh glasov (sopran, alt, tenor, bas). Vsakogar bomo veselili.

Pri oblikovanju zborovske pesmi je za monoliten zvok pomembna tudi starost pevcev?

Za dober, dokončni, monoliten zborovski zven je potrebno veliko potrpljenja, volje in angažiranja.

Seveda si več takega potrpljenja lahko privoščijo mlajši človek, ki ima

manj domačih obveznosti in obremenitev. Prepričan pa sem, da se za lepoto, ki jo nudi poustvarjanje, lahko žrtvuje vsak. Zato upam, da tole vabilo ne bo zadonelo v prazno.

Morda še to. Kaj Vam pomeni glasba?

Z glasbo se ukvarjam poklicno že vrsto let. Dognal sem, da se brez truda in resničnega angažiranja lepote, ki jih lahko nudi glasba, ne more doseči.

Želje?

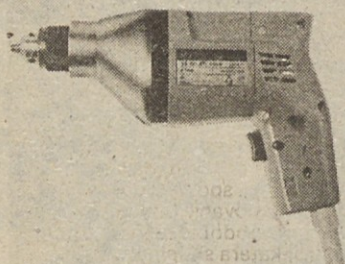
Da delovni ljudje ne bi delovali le kot pasivni občudovalci lepote ampak, da bi pokazali več resnične pripravljenosti za delo samo. Prav pripravljenosti za delo, tudi na tem področju našega delovanja, ko gre za ohranjanje naših kulturnih vrednot pa danes skorajda ni. Toda, če je smisel življenja v tem, da stvar, s katero se spopadeš, tudi izdelash do polnega, vrhunskega, potem, na področju glasbenega delovanja, želimo, da bi ljudje želeli glasbo tudi poustvarjati in jo tako globlje in popolneje doživeti. Neizmerno drugače namreč je, če glasbo samo poslušash, torej le sprejemaš, kot če se naučiš tudi dajati. Jo poustvarjati za druge, za tiste, ki za to še nimajo dovolj posluha, znanja ali volje. Zato, da bi bil naš mladi rod tudi vnaprej še vtkan v naše sploščilo, da bi vrednotil to, kar je lepo in kar glasba sama lahko in zna dati.

Mara Ovsenik

UGODEN NAKUP

Iskra — industrija za električna orodja Kranj Prodaja v Ljubljani, Trg revolucije 3

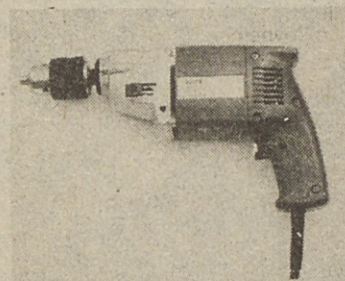
Če ste nameravali kupiti električni vrtalnik, krožno žago, ali kombi garnituro pa tega doslej še niste storili, potem vas bo naša ponudba prav gotovo razveselila. Za 20% ceneje in na pet obrokov lahko kupite naslednje naše stroje:

Vrtalnik VS 401 A se odlikuje po izredno majhni masi, zato zelo ustreza za najrazličnejša montažna dela

20.211,50 din

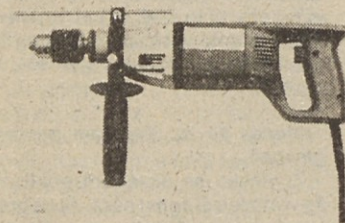
VS 401 A
380 W, 1600 vrtljajev/min,
Ø 8 mm za jeklo, Ø 15 mm za les,
1,35 kg

Vibracijski vrtalnik VV 508 T je ustrezno oblikovan, da ga lahko trdno in z lahkoto držimo v rokah. Njegova moč in število vrtljajev zagotavlja uspešno obdelavo najrazličnejših materialov: lesa, jekla, barvnih kovin, plastike, opečnega zidu in tudi najtršega vibrirnega betona.

18.875,00 din

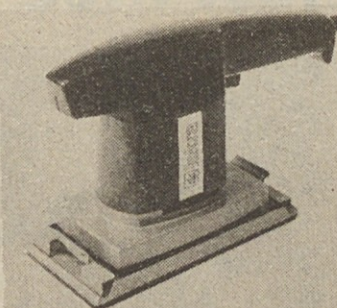
VV 508 T: 520 W
0—540/0—1400 vrtljajev/min
30—10800/0—28000 vibracij/min
vrtanje v jeklo 10 mm, v les 20 mm, v beton 12 mm, masa 1,9 kg

Vibracijska vrtalnika VV 602 D (zaprt ročaj) in VV 602 E (pištoli ročaj) sta profesionalna vrtalnika za zahtevnejša dela. Učinkovit vibrirni mehanizem in ergonomski oblika zagotavljata tudi lahko in učinkovito vrtanje betona, opeke in drugih materialov. Z dodatnim adapterjem se na stroj lahko vpnejo tudi priključki klip klap.

40.423,00 din

VV 602 D in VV 602 E
650 W, 2000 vrtljajev/min
13.600 in 40.000 vibracij/min
Ø 13 mm za jeklo, Ø 16 mm za beton
3,3 kg

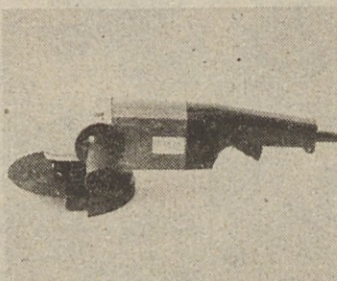

Vibracijski brusilnik VB-23 A

Prednosti: lahek, ergonomsko oblikovan, ima dva ročaja za lažje delo, veliko število gibov za fino obdelavo, tiho deluje, skoraj brez tresljajev, ima aretirni gumb za trajno delovanje in je dvojno izoliran v skladu z evropskim standardom

17.324,00 din

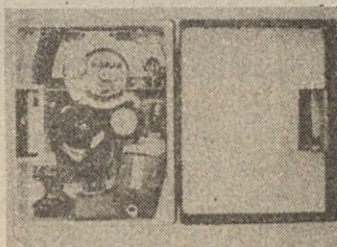
160 W, 18000 gibov v min.
krog brušenja 2,6 mm
brusna površina 92 x 190
velikost papirja 92 x 230 mm
masa 1,9 kg

Kotni brusilnik KB-128 C odlikuje razmeroma močan motor in majhna masa, kar je posebno primerno za delo v težjih razmerah. Posebno varnostno stikalo onemogoča slučajno vključitev stroja.

KB-128 C
1200 W, 8300 vrtljajev/min.,
Ø brusne plošče 178 mm,
masa 3,9 kg

46.198,00 din

Kombi garnitura BC 018 A vsebuje vibracijski vrtalnik, klip klap krožno žago ter pribor za vrtanje, brušenje in čiščenje rje.

23.647,50 din

V ceni je že vračunan prometni davek, kot je to zakonsko določeno. Pologa za kredit ni, letna obrestna mera na glavnico pa je 28%. Informacije in pogodbe dobite v Kranju pri Beti Bolka (22 221, int.: 28 — 51) in v Ljubljani pri Veri Dolinšek (213 — 213, int.: 15 — 95).

Pisma bralcev

Klub upokoјencev Iskre

Klub upokoјencev Iskre se mi zdi zelo dober. Upokoјenci imajo bogate izkušnje, ki so si jih pridobili z dolgoletnim delom, upokoјenci so dragocen intelektualni kapital, ki je zaradi zakonodaje, čeprav ima vsakdo vedno pravico do dela, postavljen na stranski, mrtev tir. Organizirani upokoјenci bi lahko dali marsikatero koristno pobudo in tega predloga ne kaže prezreti. Predlog je dal Igor Slavec, nekoč v Iskri.

Maq. Lojze Cafuta, Sežana

Pobudi za ustanovitev Kluba upokoјencev Iskre se pridružuje tudi Marta Napokoj, ki med drugim trdi: »Resnično sem imela rada Iskro in veseli me, kadarkoli srečam kakega Iskraša, saj sem v Iskri pustila korenine, ki jih ne iztrgaš več.«

Mali oglasi

Prodajam nove pancerje za nogo št. 41. Informacije (064) 28-861, int. 27-38.

Otroški voziček, italijanski, zložitljiv (ne Marella), uvoženo plastično banjico in akumulator, nov, 60 Ah, 12 V, prodajam. Tel.: 213-213, int.: 14-54.

Obvestilo literatom

V počastitev obletnice rojstva pesnika Franceta Prešerna bo literarna sekcija Iskre v Kranju 3. decembra 1985 pripravila kulturni večer, na katerem bodo recitatorji brali dela naših literatov.

Literarna sekcija Iskra vabi vse literarne ustvarjalce, naj pošljejo svoje prispevke (največ 5 pesmi, ali odlomke proznega dela) do 10. novembra 1985 na naslov:

Iskra Telemetika,
Anka Demšar,
Prevajalska služba
Ljubljanska cesta 24 a, Kranj

Iskra — Industrija širokopotrošnih izdelkov, n. sol. o.

TOZD — Tovarna televizijskih sprejemnikov — TV Pržan, n. sub. o., 61000 Ljubljana, Andreja Bitenca 68

Komisija za delovna razmerja

objavlja
prosta dela in naloge s polnim delovnim časom za nedoločen čas
pravnik

Pogoji: visoka izobrazba pravne smeri, zaželen pravosodni izpit, zaželjene delovne izkušnje v pravnih zadevah

razvijalec — projektant I.

Pogoja: visoka izobrazba elektro smeri — šibki tok, zaželjene delovne izkušnje

tehnolog I.

Pogoja: visoka izobrazba strojne smeri, zaželjene delovne izkušnje na področju tehnologije

konstruktor I.

Pogoja: visoka izobrazba strojne smeri, zaželjene delovne izkušnje na področju konstruiranja

vodja operativne priprave dela

Pogoja: visoka, ali višja izobrazba organizacijske, ekonomske ali elektro smeri, zaželjene delovne izkušnje na podobnih delih

razvijalec

Pogoja: višja ali srednja izobrazba elektro-šibki tok strojne smeri, zaželjene delovne izkušnje

planer za dela v operativni pripravi dela

Pogoja: srednja izobrazba kemijske, elektro ali strojne smeri, zaželjene delovne izkušnje

strojni mehanik (2)

za dela v vzdrževanju

Pogoja: poklicna izobrazba, zaželjene delovne izkušnje

finomehanik (2)

za delo v vzdrževanju in oddelku TV-zaprtega kroga

Pogoja: poklicna izobrazba, zaželjene delovne izkušnje

rezkalec

za dela v orodjarni

Pogoja: poklicna izobrazba, zaželjene delovne izkušnje

kontrolor I. (2)

za dela v kontroli

Pogoja: poklicna izobrazba strojne smeri, zaželjene delovne izkušnje

varilec

Pogoja: poklicna izobrazba, zaželjene delovne izkušnje

kurjač

nizkotlačnih kotlov

Pogoji: poklicna izobrazba kovinarske ali elektro smeri, tečaj za dela pri nizkotlačnih kotlih, zaželjene delovne izkušnje

glavni kuhar

za dela v obratu družbene prehrane

Pogoji: poklicna šola gostinske smeri, opravljen tečaj higijenskega minimuma, 1 leto delovnih izkušenj

Kandidati naj pošljejo pisne ponudbe s kratkim opisom dosedanjega dela in z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: ISKRA—ŠIPO, TOZD Tovarna televizijskih sprejemnikov »TV PRŽAN«, 61117 LJUBLJANA — Dravlje, c. Andreja Bitenca 68.

SOZD elektrokovinske industrije
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

Izobraževalni center Iskre

razpisuje specialistično izpopolnjevanje po programu:

Računalniško podprta simulacija poslovnega odločanja

v času od 21. 11. do 23. 11. 1985 in 25. 11. 1985

Specialistično usposabljanje z uporabo računalnika, spremljevalca sodobnosti, ki bo prvič uporabljen v programu izobraževanja delavcev v mednarodnem poslovanju Iskre, je namenjeno vsem, ki so končali Iskrino ZT šolo in tistim, ki so končali seminar Mednarodno industrijsko trženje in računovodske informacije v mednarodnem poslovanju.

Vodenje poslovanja v konkurenčnem boju je izredno zahtevna naloga. Simulacija poslovnega odločanja bo omogočila, da bodo udeleženci odločali o poslovanju podjetja, spoznali posledice odločitev in jih tudi popravljali. Rezultati poslovanja bodo primerljani s plani poslovanja, ki bodo izdelani za obdobje treh let vnaprej. Poslovna igra bo dala odgovor na to, katera skupina udeležencev je bila najbolj uspešna pri vodenju podjetja v enakih pogojih tekmovalca med enakimi podjetji.

Ste pripravljeni napredovati v strokovnem vodenju o poslovnem odločanju?

Vsebina:

1. Obrazložitev zasnove igre
2. Oblikovanje politike podjetja in konkretizacije letnih planov
3. Izvajanje simulacije v normalni podjetniški konkurenci

Nosilec programa:

SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana

Vodja programa:

Bogdan Pelc, dipl. ekon.

Čas in kraj:

S programom specialističnega izpopolnjevanja bomo pričeli 21. 11. 1985 ob 8. v hotelu Transturnist v Škofji Loki. Zaključek seminarja — obravnavo rezultatov bo 25. 11. 1985 od 15. do 18. v Iskri PPC.

Prijave:

Prijavnice pošljite najkasneje do 11. 11. 1985 na naslov SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XI — Sonji Vrhovec.

Podrobnejše informacije o organizaciji seminarja dobite po tel.: 061/222-212, o vsebini seminarja pa po tel.: 061/213-213, int: 35-93, pri Bogdanu Pelcu.

Iskra — Industrija elementov za elektroniko, n.sol.o.

TOZD — SEM — Tovarna specialnih elementov in materialov, n.sub.o., 61000 Ljubljana, Tržaška 2

vabi k sodelovanju sodelavce za opravljanje naslednjih del in nalog:

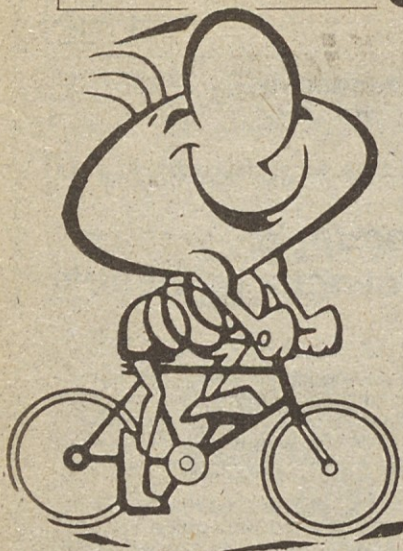
opravljnje zahtevnih KV del v galvaniki

Od kandidatov pričakujemo srednjo izobrazbo kemijske smeri, ali KV galvanizer ter dve leti delovnih izkušenj.

varovanje objekta

Od kandidatov pričakujemo končano osemletko.

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Vloge sprejemamo v 8 dneh po objavi na naslov: Iskra — IEZE, TOZD SEM, kadrovska služba, Ljubljana, Tržaška 2.

Rastoče zanimanje za družinski šport

Piše prof. Drago Ulaga

Družinski šport pomeni novo pot, ki vodi k množičnosti. Gre za odstopanje od tradicionalnega angleškega klubskega športa, pri katerem so udeleženci strogo ločeni po spolu in starosti. Družinski šport pomeni odprta vrata za vse člane družine.

Dejansko nič novega, saj je na primer tudi pri nas že stara navada, da gre družina skupno na smučanje, na plavanje, ali kolesarski izlet. Novost pa je v tem, da upoštevajo ponekod potrebe družine tudi pri ureditvi javnih športnih parkov in pri organizaciji vadbe v športnih društvih.

Kako naj bo športni park urejen za potrebe družine? Predvsem je treba misliti na vse starostne kategorije: na otroke, mladino, odrasle, starejše in stare. Ker sta danes hoja in tek v naravi najbolj iskana oblika telesne vadbe za vsakogar, je treba misliti tudi na nova trimska pota v naravi.

Predvsem pa so ljudem potrebni prostrani travniki, kjer lahko člani družine igrajo odbojko, badminton, elementarne igre in podobno. Za družinski šport je značilno odstopanje od standardnih tekmovalnih pravil, zato so lahko igrišča tudi manjša od normalnih. Vadba sama je svobodna, lahko pa je tudi organizirana in strokovno vodena. Če gre na primer za igranje odbojke med dvema družinama, se sami dogovorijo zastran sodnika in lahko igrajo tudi z mehkejšo žogo, kar je za otroke in starostnike lažje. Na trimske stezi lahko vodi družino oče, lahko pa tudi sin, če je v vajah na telovadnem orodju bolj podkovan. Pri smučanju je že marsikje poskrbljeno za varstvo otrok, ko gre za malčke, ki še ne morejo s starši na smučine, ali na daljše tekaške proge.

Zanimiv je primer telovadnega društva v Osnabrücku, kjer so začeli z društvenim športnim vrtcem ter tako zainteresirali za vadbo do malega vse starše. V društvenem vrtcu imajo vsak dan uro telesne vzgoje: ob ponedeljskih ritmično gimnastiko, ob torkih in četrtnih plavanje, ob sredah kotalkanje, ob petkih klasično uro telesne vzgoje. Zanimanje staršev se je tako povečalo, da so morali ustanoviti nove oddelke za matere in očete ter celo oddelke za dedke in babice, starejše od 60 let. Tako je telovadno društvo v Osnabrücku odprlo svoja vadišča vsem članom družine.

Š a h

Mazi osvojil najvišje mesto

Prek sto šahistov iz vse Slovenije se je vnovič zbralo na delavskem prvenstvu Slovenije v šahu v Rogaški Slatini. V zelo prijetnem ambijentu koncertne dvorane Zdraviliškega doma so odigrali zelo zanimive partije. Šahisti so bili razvrščeni v dve jakostni skupini. V najmočnejši, kjer so nastopali šahisti od druge kategorije do mojstra so bili najboljši: 1. Oskar Orel 8,5 točk (od devetih možnih), 2. Leon Mazi 7, 3. Vojko Menciger 7, itd. Od šahistov Iskre je v tej skupini nastopil Andrej Erman, ki je med 44 šahisti bil 33. do 40. V drugi skupini je nastopilo 67 šahistov. Uspehi naših so bili: Bogdan Brezigar 6 točk je bil razporejen na 7. do 13. mesto, Anton Jerina je osvojil 5,5 točk in je bil 14. do 21., Dane Černe in Lado Anžur sta osvojila vsak po 4,5 točk in se plasirala v sredino razpredelnice, Lojze Gorjup pa je bil bolj pri dnu.

Šahisti delovnih organizacij Iskre imamo vsak četrtek trening v Šahovskem domu v Ljubljani. Treningi so od 17.30 do 21.30. Na prvem treningu je že bil prvi uradni dvoboj med šahisti tretje ekipe in

ostalimi sindikalisti. Zmagali so šahisti tretje ekipe z rezultatom 4:2. Posamični rezultati so bili: 1. Andrej Erman : Bojan Prešl 0:1, Bogdan Brezigar : Tomaž Navinšek 1:0, Jože Špende : Janež

Grčar 1:0, Anton Jerina : Lado Anžur 1:0, Dane Černe : Lojze Gorjup 1:0, Pavle Jereb : Darko Božič 0:1. Seveda na treningih ne bomo igrali samo dvobojev, ampak bomo še pregledali kakšne teoretične novosti, pokazali kako zanimivo partijo, poglobili znanje končnic in ostalih elementov igre, medsebojno igranje itd.

V začetku decembra se bo pričelo sindikalno moštveno prvenstvo Ljubljane. Lani je Iskra nastopala s šestimi moštvii. Letos lahko prijavimo še več ekip, zato vabimo vse, ki bi radi igrali tekmovalni šah in še niste v nobeni izmed lanskeletnih ekip — pridite na naše treninge, kjer bomo formirali še nove ekipe. Vabimo pa tudi ostale šahiste.

Organiziramo tudi kategorijske turnirje. Prijave zbiramo na oglasni deski v Šahovskem domu. Prijavite se lahko mojstru Antonu Preinfalku, ki je v domu vsak torek in četrtek. Turnir kategorikov se prične takoj, ko se prijavi najmanj 10 šahistov iste kategorije.

Vsak ponedeljek je v domu hitropotezni turnir, vsako prvo nedeljo v mesecu pa je vikend turnir pod pokroviteljstvom Iskre — Centra za Elektrooptiko.

Posamične sekcije pa imajo še svoje programe. Skoraj v vsaki delovni organizaciji je poleg športnega referenta še referent za šah. Organizatorji šahovskega življenja v naših organizacijah so pravčasno obveščeni o vseh naših tekmovanjih. Zato vas znova pozivamo, da se udeležujete naših prireditev.

BOGDAN BREZIGAR

Solidna uvrstitev na delavski olimpiadi

Šahisti Iskre smo se s tremi moštvii udeležili tradicionalne delavske šahovske olimpijade v Puli. Na tekmovanju je nastopilo 230 štiričlanskih ekip iz vse Jugoslavije. Najboljši so bili šahisti ZCZ Kragujevac. Naše ekipe so nastopile v oslabljenih postavah, ker je vrsta najboljših šahistov odpovedala udeležbo. Sestavili smo kombinirane ekipe iz šahistov ljubljanskih, krajskih in ostalih delovnih organizacij. Moštva smo po poimenovali po naših delovnih organizacijah. Prva ekipa se je imenovala Iskra Avtomatika. Igrali smo devet kol po švicarskem sistemu. Iskra Avtomatika je nastopila v postavi: Bojan Peršl, ki je osvojil 6 točk, Miha Šmid 4,5 točk, Janež Kumše 5, Anton Jerina 4,5, rezerva pa je bil Pavle Jereb, ki je opravljal tudi kapitanske posle. Plasirali so se od 47. do 61. mesta z 20 osvojenimi točkami. Olimpijada je bila zelo kvalitetna in je bilo zelo težko doseči kak boljši rezultat. Druga ekipa je nastopala za Iskro Zmaj. S 17,5 osvojenimi točkami smo se plasirali na 124. do 140. mesto. Po številu dobljenih točk smo bili razvrščeni: Bogdan Brezigar, Lojze Deželak, Bojan Kuzmič, Dušan Čebular in Rihard Piskar. Tretja ekipa Telematika v postavi Jože Prelovšek, Vinko Zorman, Karel Kmetič, Sašo Košnik in Peter Jerman so se morali zadovoljiti z mestom bolj na dnu razpredelnice. Olimpijado smo izkoristili za reklamo naših izdelkov. Delili smo prospekte Iskre Zmaja in Iskre Polprevodnikov. Šahisti so se zelo zanimali za naše izdelke in uspehe delovnih organizacij. Iskra bi lahko še bolj izkoristila tako veliko tekmovanje za propagiranje izdelkov. Morda ne bi bilo slabo razmisliti celo o Iskrinem dnevu. Ta dan bi bil na olimpijadi, ali pa spomladi na šahovskem festivalu, kjer se zbere še več šahistov.

BOGDAN BREZIGAR

Večnamenska montažna hišica

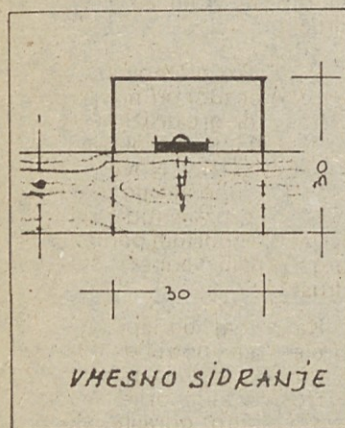
(nadaljevanje iz 34. številke Iskre)

1. Temeljenje:

Temelji in podna konstrukcija se lahko izdelajo v dveh variantah: in sicer kot točkovni temelji, prek katerih je lesena podna konstrukcija, ali pasovni temelji, čez katere je položena betonska plošča.

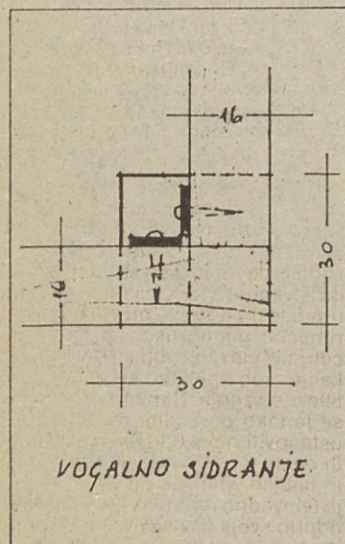
a. Točkovni temelji:

Točkovni temelji so lahko montažni betonski čoki, ki se na mestih, kot je razvidno iz

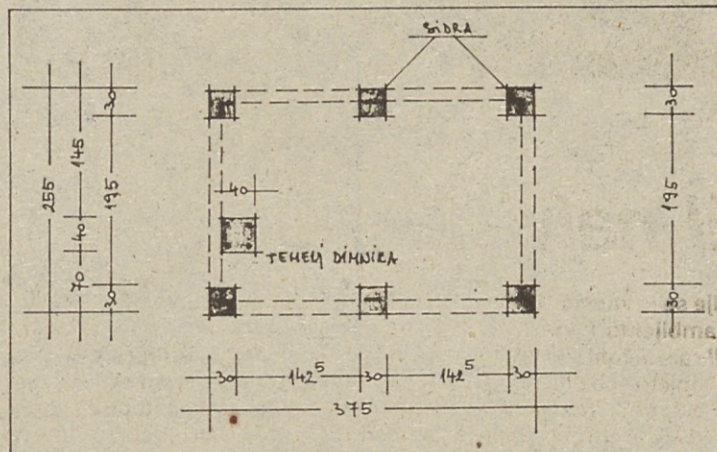
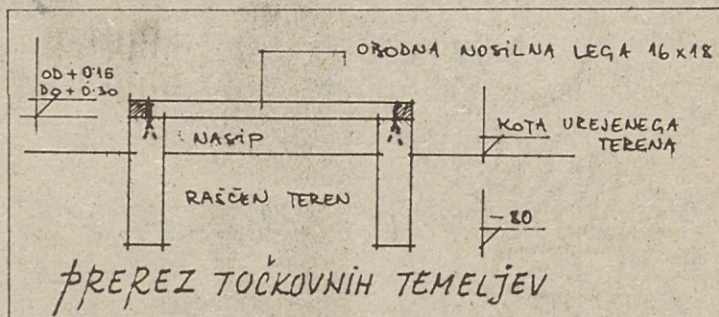

tlorisa, vbetonirajo. Druga varianta pa je, da se točkovni temelji betonirajo na mestu samem.

Najprej pod celotno površino predvidenega objekta odstranimo humusno plast terena, zatem pa na določenih mestih (glej skico) izdelamo prekop za točkovne temelje. Globina temeljev mora biti cca 80 cm pod nivojem urejenega terena, dimenzije posameznega čoka pa naj bodo cca 20 x 20 — 30 x 30 cm. Temelje nad nivojem terena »zašolamo« do višine, ki se zdi investitorju naj-

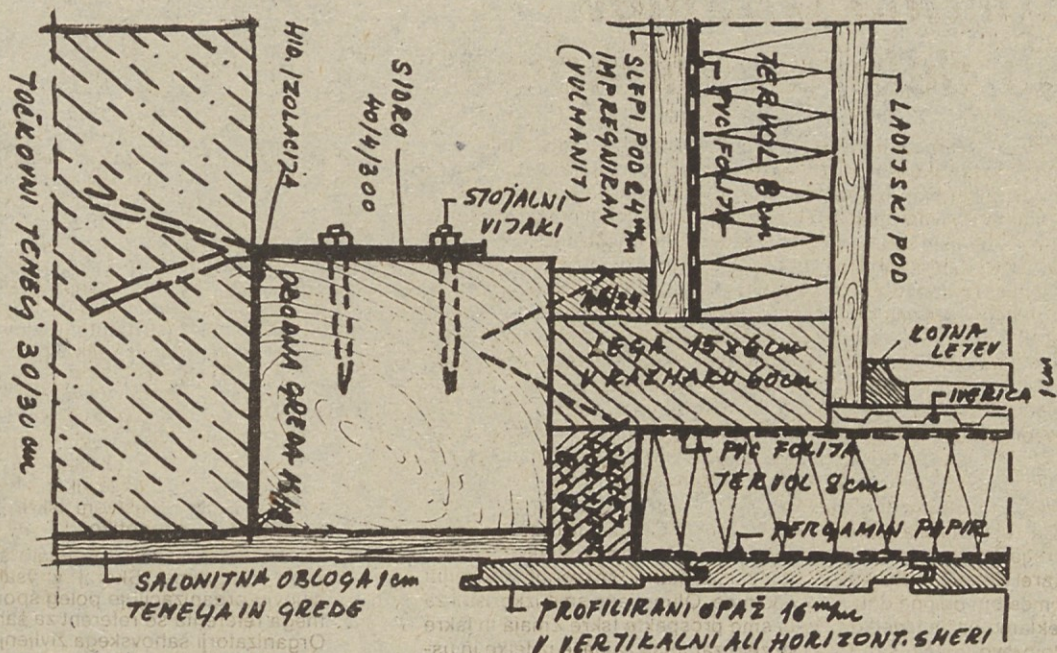
ustreznejša, (odvisno od terena — raven, v nagibu...) V to odprtino vstavimo armaturo 4 Ø 10, ki je med seboj povezana s stremeni Ø 6. Ko smo izdelali vse izkope, opaže in položili armaturo, pričnemo z betoniranjem temeljev. Pri betoniranju moramo paziti, da je beton dobro zbit, da bo dovolj kompakten, nadalje moramo paziti,

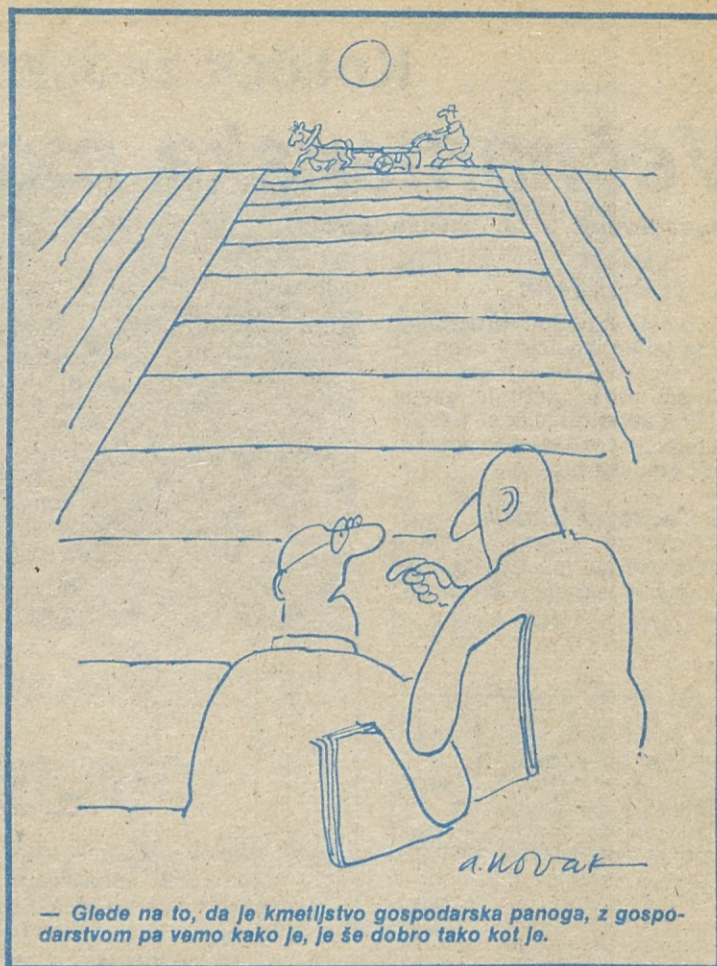
da so zgornje ploskve povsem ravne in vse v isti liniji, kajti drugače bodo problemi pri nameščanju podne konstrukcije. Pod vrh vsakega točkovnega temelja vbetoniramo še sidra, ki služijo za pritrditev podne grede tako, da celotni objekt dobi stabilnost. Na tako pripravljene točkovne temelje pa zatem položimo podno konstrukcijo, ki služi kot podlaga za postavljanje sten in finalne obloge poda (glej detajli podne konstrukcije).

Pasovne temelje in ploščo ter podno in podložno konstrukcijo sten bomo obravnavali prihodnjič. mik

VERTIKALNI PREREZ PODNE KONSTRUKCIJE NA TOČKOVNIH TEMELJIH

- Želežo zarjavi, če ga ne uporabljamo, človekove lastnosti zakrniijo, če so neizkoriščene.
- Če bi bili sami povsem brez napak, ne bi tako uživali, kadar bi jih ugotavljali pri drugih.
- Misli so kot rože: tiste, ki jih natrgamo jutraj ostanejo najdlje sveže.
- Tisti ki vedo malo, so prevzetni. Tisti, ki vedo veliko, so ponižni.
- Biti to, kar smo in postati tisto, za kar smo sposobni, to je smisel našega življenja.
- Najpomembnejša stvar v življenju je ljubezen. Ljubiti pa ne moreš niti v preteklosti niti v bodočnosti. Ljubiti je mogoče vedno samo v sedanjosti.
- Brezplodno življenje je isto kot prezgodnja smrt.
- Zgodovine ne potrebujemo, da bi brali preteklost, ampak da bi spoznali prihodnost.
- Svetovljan pozna ljudi, ne pozna pa človeka.
- Življenje gre mimo tistega, ki ne misli.
- Zavist se nikoli ne vtihotapi v prazne kašče.
- Bolje je verjeti lastnim očem, kakor tujim besedam.
- Ni veselja, če ga nimaš s kom deliti.
- Pametni se pri ognju ogreje, nespametni opeče.
- Človek je svoboden, kadar se ničesar ne boji in si ničesar ne želi.
- Brez prijateljev je celo najmočnejši človek negotov.

Aforizem

Trlje ljudje lahko zadržijo skrlivnost zase le pod pogojem, da sta dva od njih mrtva!

B. Franklin

Delam, delaš, dela...

Delo je sreča. Delo, ne noro garanje. Ubogi, kdor ne more ali ne sme delati. Z delom se oblikujemo, rastemo, uspevamo. Delo, ki si ga vzljublil je slajše od plačila zanj. Kdor ne dela je uničevalec življenja, ker ne ustvarja gmočnih in duhovnih dobrin, od katerih svet živi. Kdor se izmika tej poglavitni dolžnosti pa je uničevalec samega sebe, ker je zatrl svoj razvoj!

				ISKRA	SOPARNOST	STARINSKO: MARMOR	JAPONSKI DROBIŽ	STARI OČE	OSEBNI ZAIKEK	KUNTNER TONE	PRITOK RENA V SVICI	VLEK	ODPADNIK	SOL OČETNE KISLINE
PTICA Z DOLGIM KLJUNOM IN PERJANICO														
PREBIVALEC JUTROVEGA														
BAMBUSNI MEDVED										FRANC. REZISER CLAIR 5				
AMERICIJ IZTREBK							MAJHEN ZNAK	ROMAN PREZIHO-VEGA VORANCA	PEKETANJE JOSIP STRITAR					
												TURŠKI OBLASTNIK		
SESTAVIL: R. M.	ZMES BITUMNA IN PESKA	PLANŠAR	LASTNOST TVARNEGA KESOVJA									ISKRA	ANTON TROST LADUSKI KROV	
LEPOTNA VRTNA CVETLICA					OSTROVSKI NIKOLAJ	ADAM BOHORIC			UDELEŽENKA BORBE	LETNI POSEK	PLATINA LITIJ			ISKRA
DEL NOGE						KORISTNA ŽUŽELKA							TEKOČINA ZA NARKOZO	SKUPNOST AMER. DOBRODEL ORGANIZ.
VLADAR V STAREM EGIPTU						KDOR KROTI ŽIVALI SEKANJE								
FRANC. PSATELJI («ARIANA»)				NEZNANEC	MAVEC IVO JAN						LOPA OVSEC PETER			
PREMIKANJE KAČE							MESEC V LETU							
TRATA LIVADA							BARIJ			MRTVAŠKI ODER				

Iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željeznov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 — telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.